

MLADOST

1926

Št. 1

V Rim — na III. mednarodne tekme katoliških telovadcev!

Mednarodna zveza katoliških telovadcev, ki ima sedež v Parizu, je naložila italijanski zvezi katoliških sportnih društev, naj organizira in izvede III. mednarodne tekme. Radi svetega leta jih je preložila na l. 1926., da ne bi telovadne slovesnosti in akademije motile zbranosti in pobožnosti svetega leta. Papež Pij XI. je ta sklep italijanske zveze s pismom kardinala-državne tajnika z dne 28. februarja 1925 vzel pohvalno na znanje. Ob enem pa je izrazil svoje veliko veselje, da se kličejo zastopniki vseh katoliških telovadnih organizacij v Rim, da pred namestnikom Kristusovim izpričajo svojo trdno vero. Zeli in moli, da bi rimski sestanek pripomogel k temu, da bi te organizacije dosegle svoj visoki cilj: mladino vzgojiti versko-nravno in telesno močno. V ta namen pristrčno blagoslavlja pripravljajno delo ter vse, ki katoliške telovadne organizacije vodijo in ki so v njih vpisani.

Ta blagoslov sv. Očeta je bil prvi uvod v pripravo III. mednarodnih tekem, ki se bodo vršile 3., 4. in 5. septembra letošnjega leta. Dne 26. novembra 1925 je italijanska zveza izdala oklic na vse katoliške telovadce sveta, v katerem jih takole vabi v Rim:

»Katoliški telovadci! Zopet vas vabi Zveza katoliških sportnih društev Italije v Rim k mednarodnim tekmam, zopet bodo hitele iz vseh delov sveta izbrane čete naših zvez s srcem polnim nad in navdušenja za stolico sv. Petra, da izpričajo svoje moči, da molijo na častitljivih grobovih apostolov.

Zadnjič — ko je cerkev slavila tisočstletnico Konstantinovo — so druge čete, junaške in svobodoljubne, napolnile rimske ulice, žal, proti volji tistih, ki jih niso znali razumeti, in so manifestirale pravico katoličanov: odkrito priznati svojo vero v imenu svobode. Danes, po dolgotrajni vojni, ki je pustila globoke brazde med narodi, hoče to novo vabilo sklicati vse katoliške telovadce k mogočni manifestaciji vere; jih hoče sklicati sem v Rim, kjer se snidejo kot bratje, da se ob sv. Očetu čutijo vsi enaki kot udani sinovi.

Katoliški telovadci! Kot telovadci in kot katoličani morate priti v Rim. Zakaj samo s tem, da ste telovadci in katoličani, dajete, po zatrdilu sv. Očeta, Bogu zahvalo za to, da vam je dal možnost postati dobri telo-

vadci in dobri katoličani, ker to je najboljši dar, ki si ga moremo želeti v telesnem, nravnem in nadnaravnem oziru. O, da bi bil cvet vaše telesne moči v tem, da je branik čistosti in svetosti katoliškega življenja!

Katoliški telovadci! Rim vas pričakuje! Kvišku srca, kvišku nade! Pevajoči in vriskajoči vstopajte s prapori, plapolajočimi v zraku staro-

Sveti Oče Pij XI.,

ki bo osebno prisostoval III. mednar. tekmam katol. telovadcev.

danjih bazilik (cerkvá), ki so v svetem letu gledale množice vernikov iz vsega sveta. Pevajoči in vriskajoči pozdravljajte namestnika Kristusovega, ki Vas bo blagoslovljal, ko se bodo vaši slavni prapori klanjali pod božjim solncem.<

Bratje! Rim nas čaka, v Rimu pa častna zmaga, ako bomo pripravljani!

Jože Pogačnik.

Mož.

Včasih se zberejo okrog srca
 žalostna jezera temnih vodá;
 butajo v prsih; po žilah divjajo;
 s poti zarisane v noč nas pehajo.
 Rasti ne vemo. Ne vemo za cvet:
 Težka h Gospodu je pot skozi svet.

Blagor mu takrat med nami, kdor vé,
 kako dobil od Boga je imé!
 V matere trupu nas Bog je razvrstil,
 v matere trupu Bog sam nas je krstil:
 Mož nam je rekel, tako nam v naravo
 vložil poklic in pokazal smer pravo.
 Pamet je dal nam, da zvanje spoznamo,
 voljo je dal, da po njem se ravnamo.

Mož — to ni ženska. Mož je moč,
 mož je pogum, trd ko dren, kljubujoč.
 Mož je razum in je luč, v vse sijoča.
 Mož — to je volja, vse udeležujoča.
 Mišice krepke — to volje je sočnost,
 strogi izrazi — notranja odločnost.
 Naše telo je le duši ukaz:
 Bode naj moški njen tudi obraz!

Torej norijo naj vihre srca:
 Čoln svoj k cilju, kdor mož je, peljá.
 Hujši je v krvi viharjev naval,
 bolj se očisti mož, bolj je svetel:
 Zvezda se lepše v gostejšo tmo utrne,
 k Bogu se lepši po bojih mož vrne...

Jože Jagodic.

Krvava zarja.

Črtica.

Janez je grdo zaklel in debelo pljunil, da je tlesknilo ob raskava tla.

Ravno je bil prišel s polja. Sezul si je prstene čevlje, jih vrgel pod peč, odvihal srajco raz komolce in sedel k napol topli peči.

Ruval je korenje tam doli na Privojih, pa mu ni šlo delo kar nič od rok. Sosedovi otroci so popasli ob meji ves korenjevec, tako da korenja ni bilo nič videti, še z vilami ga je težko vlekel iz zapacane in pohojene zemlje. Kolikokrat jim je grozil, da jim poreže ušesa in izpije kri, če ne bodo pazili in odganjali živine od škode. Pa otrok je otrok, z grožnjami in obeti ne dosežeš pri njem ničesar, najbolje storiš, če kar udariš in sicer tako, da ima za vselej dosti. Vsaj tako si je mislil Janez, ko je preklinjal otroke in živino, njivo in korenje, vreme in vse, kar je videl okrog sebe.

Bil je sam na njivi. Prišla je bila za njim na polje še njegova dve leti mlajša sestra Lenka, pa jo je kmalu napodil domov, ker je nad surovim njegovim ro-bantenjem in preklinjanjem začela jokati in jo je zato za slovo ogrnil še z vilami čez hrbet. Odhitela je domov, si izmila objokane oči in šla h Komarjevim ajdo žet.

Janeza pa niso jezili samo otroci in živina, korenje in vile. Bil je tudi sicer nataknen.

Sinoči je bil v sosednji vasi v Hotemožah pri svoji izvoljenki. Brhko in pripravno dekle je bila Blažunova Metka, zato je domače fante tembolj jezilo, da se smoli in suče okrog nje drugi iz tuje vasi. Večkrat so se že menili, kako bi ga namikastili in zapodili, da bi si ne upal zlepa prihajati v vas, pa nikoli se jim ni posrečilo dobiti ga v pest. Janeza pa so se tudi bali. Bil je velik in močan. V vojski je preizkusil svojo moč, ko je marsikateremu Lahu pokazal pot na cni svet, pa ne s kroglo, ampak o priliki, ko je šlo na nož, z bajonetom in puškinim kopitom. Vse to so hotemoški fantje dobro vedeli. Zato si ga niso upali napasti niti skrivaj. In ko je hodil zvečer mimo njih skozi vas, so vedno lepo molčali.

Sinoči pa so se vendar okorajžili — napili so se namreč v Jurčkovi gostilni — da so mu izmaknili lestev, ko je slonel na koncu Blažunove hiše ob Metkinem oknu. Strašno je telebilo, ko je padel na tla. In še toliko so si celo upali, da so v hipu, ko je zabobnelo, jeli izza ogla z gorjačami in beticami udrihati po njem.

Ko se je Janez zavedel, kaj se je ž njim zgodilo, o fantih že ni bilo nikakega sledu. Vsak na svojem ležišču v mrvi so se zadovoljno smejali dobro se zavedajoč, kako strašno imenitno in zaslužno delo so bili storili.

Opotekajoč se je odšel Janez domov. Niso ga boleli raztepeni udje, tudi pri padcu si ni storil nič hudega, le silna jeza, ogorčenost in njegov ponos, so ga delali pijanega.

Strahovito je zaklel, dvakrat, trikrat, da je odmevalo iz enega konca vasi v drugega, krčevito je stisnil pesti in zaškripal z zobmi.

Doma pa se je zavalil v mrvo. In ko so drugo jutro mimo hiše že dolgo ropotali poljski vozovi, je še ležal pod ostrešnimi tramovi. Nič ni spal, premetaval in preobračal se je z ene plati na drugo. Šele ko ga je dvakrat, trikrat poklicala Lenka, je zaklel, vstal, vzela vile in šel na polje. Nič ni zajtrkoval, ko mu je sestra prinesla kosilo, nič se ni dotaknil opoldne južine, ker prevelika je bila njegova jeza.

In ko je popoldne oklel že ves svet in se je tudi že kleti naveličal, je zavihtel vile, da so se visoko nad njim trikrat zasukale in zapičile nedaleč od njega v nepokošeno strnišče.

»Kaj bi delal in garal, ko ne vem zakaj, kaj bi tratil moč, ko jo bom še rabil«, si je mislil in odšel leno domov.

Zunaj je bilo hladno. Mrzel veter je pihal od Kališkega sedla, Grintovec in Storžič sta bila v belih kučmah, še na Zaplato se je priplazil zgodnji nepridiprav prav do Hudičkovega boršta. Zgodaj je prišla jesen, obetala se je tudi zgodnja in zelo mrzla zima. Tako so prerokovali vaški očanci, za sv. Lovrenca in sv. Jerneja je bilo namreč deževno in zelo mrzlo vreme.

Janez je jel tipati po gladkih pečnicah, pa peč se je že shladila. Vnovič ga je razjezilo.

»Prokleta peč, stresem te, da se sesuješ v grobljo!« je zarentačil in pograbil tigrastega mačka, ki se je grel na zapečku ter ga vrgel s silo v drugo stran izbe pod mizo.

Nemirno je vztrepetala rdeča lučka v kotu pred Šmarno podobo. Plaho in počasi je lezla svetloba po izbi, polagoma se je bližal večer.

Janez je segel na polico po tobak in si zvil cigareto. Prijetno je zadišalo v izbi, ko je zažgal. Sedel je in se malomarno zagledal skozi okno.

Na koncu vrta je stala stara hruška, bila je že skoro gola, le še nekaj orumenelih listov je majal jesenski veter. Srake so posedale po vejah, lepo so jim žareli beli predpasniki v svitu jesenskega solnca.

Precej časa je topo zrl ven v naravo. Oblaki so se med tem razgrnili gori nad Grintovcem in Kočno, vsenaokrog pa je bilo lepo jasno nebo. Hipoma so zažarele gore, solnce na zahodu je ovilo vse, kar je doseglo, v krvavordečo svetlobo.

Janez se je zdrznil, čudno ga je spreletelo. Trudno je šel z roko preko čela, kri mu je šinila v glavo, hipoma mu je postalo vroče.

Pozabil je na cigareto, ugasnila mu je v roki. Kajti tam daleč so gorele gore, videl je krvavo nebo, krvave oblake, videl je kri prelivati se iz višin v dolino — vse je bilo krvavo pred njegovimi očmi, krvavo je bilo polje pod vasjo, krvava hruška na koncu vrta, krvava izba, v kateri je sedel...

Odsevi večerne zarje so se čudovito prelivali v rdečo svetlobo lučke pod podobo Žalostne Matere božje.

Še je šel z roko preko oči, pomencal se je s pestjo po obeh očeh, potem pa je planil kvišku.

»Krvav je večer, krvava bo noč! Prokleta bom klal, vse bom pobil nocoj, nocoj.... Če sem v vojski brez skrbi ljudi, ki jim nisem bil nič dolžan, zakaj ne bi doma onih, ki sem jim smrtni plačnik. Bom jih...« S stisnjenimi pestmi je omahnil k peči na klop.

Zunaj se je počasi zgostil večer, vanj pa sta sedli noč in tema. (Dalje.)

Svečanov Lojze.

Tistim, ki narobe govore.

Na svetu je precej ljudi, ki radi prej govore in šele potem mislijo. Seveda je veliko lažje narobe govoriti kot pa prav misliti. Ta lahka navada pa ima to neprijetnost, da v življenju prav mnogokrat precej stane, ne glede na to, da takemu človeku ljudje pravijo, da je čvekač. Častno seveda to ni.

K tem ljudem spadajo tudi tisti, ki tako radi in pogosto trdijo, da bi pri Orlih imeli neprimerno več fantov, če bi ne bilo v organizaciji te neumne članarine. Pravijo, da fantje nimajo denarja. To se pravi, nekateri že, a čudno veliko število jih je, ki ga v resnici nimajo, kako naj potem plačajo članarino.

Ali pametno govore? Mi pravimo, da narobe. Pa premislimo!

Najprvo. Vsaka stvar, ki jo človek stalno zastonj dobiva in ki se mu tako rekoč vsiljuje, je navadno zanič. Pa je morda sama na sebi še nekaj vredna, a v človekovih očeh izgubi na vrednosti vprav zato, ker je zastonj. Take stvari človek ne ceni in se zato ne potruži dosti zanje. To se zgodi celo pri stvareh, pri katerih bi človek to najmanj pričakoval. Ali si videl, kako je bilo ob koncu vojske z denarjem? Kako so ga ljudje z lahkoto nagrabili in kako so ga s še večjo lahkoto razmetavali? Celo bal se je vsak, da bi ga veliko imel, vprav zato, ker ga je bilo preveč, ker se je skoraj zastonj dobil in je radi tega zgubljal na svoji vrednosti. Vsakdo je rajši imel blago namesto denarja. Torej: stvar, ki se lahko ali zastonj dobiva, ni dosti prida.

V orlovski organizaciji dobivaš umsko in srčno izobrazbo, in kar je najbolj poglobitno: dobivaš dobro družčino, ki je človeku potrebna kot milost božja.

Koliko se v orlovski organizaciji — če imaš veselje, smisel in potrebno vztrajnost — pridobi smisla in čuta za organizacijo sploh. (Ljudje, ki nimajo

čuta za organizacijo in se ne znajo organizirati za ta ali oni namen, so naravnost brezpomembni siromaki nasproti dobro organiziranim, na milost in nemilost izročeni močnejšim in predrznejšim, krotke, nepomagane molzne kravice organiziranih). Koliko spretnosti in znanja za vodstvo organizacije da orlovstvo! Pomisli samo, kakšna izobrazevalna šola je orlovstvo s svojim poslovanjem! In potem prosvetne tekme! Letos in drugo leto bomo n. pr. vsi člani, ki imamo dobro voljo, poznali vsa osnovna načela socialnega vprašanja. Fantič, taka načelna izobrazba nekaj pomenja v življenju, taka izobrazba je naravnost kapital, ki bo nekaj nesel. In tako dalje.

Pa srčna kultura (omika), brez katere še tako brihten človek polagoma tudi gmotno propade! Močna volja, samopremagovanje, trezno in pametno življenje! Ali misliš, da vse to ni največja, za ta in oni svet najbolj rentabilna (obrestonosna) dota?

Dobra družina! Poglej jih no, koliko fantov že do polnoletnosti pojé svoje gospodarstvo, ki ga še ni niti v njihovih rokah, koliko jih že ubija svojo ženo, svoje otroke, svojo družino, katerih sedaj še niti nimajo. Zakaj tako je bilo in tako ostane: fant pijanec in ponočjak bo gospodar zapravljivec in oče surovež. Ej, le zapomni si: fant si dela svoje gospodarstvo že od 14. leta naprej in si ustanavlja srečo v družini takoj, ko začne doraščati. Malo je izjem, malo in še te niso zanesljive.

Dobro in pošteno družino, v kateri je pijančevanje, ponočnjaštvo in pohotno zapeljevanje izločeno, dobi fant pri Orlih. Bog ve, koliko fantov je že pri Orlih rešilo svoje bodoče gospodarstvo in si pripravilo temelj za srečno družinsko življenje.

Ali je vse to brez vrednosti?

Da, brez vrednosti, če fant vse to tako dobiva, da zato nič ali le malo žrtvuje. Zakaj stvari — pa naj bo sama na sebi tudi dosti vredna — če jo dobivaš zastonj in se ti tako rekoč vsiljuje, ne boš cenil. Če pa je ne boš cenil, se ne boš trudil zanjo.

To se pravi: Ko bi v orlovski organizaciji ne imeli primerne članarine, bi morda imeli veliko več članov, toda ti člani bi bili na papirju. Orlovsko delo pa bi se omejevalo samo na najmanjše število zavednih članov, drugi pa bi bili za cokljo, pohujšanje in rušenje discipline.

Smotreno in intenzivno delo bi bilo izključeno. Orlovska družina, ki naj redno zbira vse svoje člane k prijateljskemu delu, k prijateljskemu pomenku in prijateljski zabavi, bi ne bila več družina, temveč skupina ljudi, ki bi se komaj poznali med sabo.

Vprav zato, da mlad fant vse te umske in srčne dobrine, ki jih dobiva v orlovski družini, če ni nemaren, resnično ceni ter se trudi za njih pridobitev, mora zanje nekaj žrtvovati, ne samo časa in dela, temveč tudi gmotno.

Res je, da se dobrine, ki jih ima mlad človek priliko dobiti v dobrem društvu, ne dajo nikdar plačati z denarjem, niti se ne da njihova vrednost z denarjem izraziti, vendar gmotne žrtve fanta uče, da je tudi izobrazba in vzgoja njegove notranjosti nekaj vredna, ne pa samo liter vina, za katerega nima prav nobega pomisleka plačati 15 Din.

Vprav to je pri našem izobrazevalnem in vzgojnem delu že od nekdaj usodepolna napaka, da nismo navajeni za to kaj plačati. Mi vemo, da je treba plačati zabavo, pa naj bo tudi za eno minuto na ciganskem vrtiljaku, mi ne dvomimo, da je treba plačati „veselo“ urico pri litru vina, mi dobro vemo, da je treba celo drago plačati pijančevanje, po katerem nas glava in srce bolita (pa še družino zraven), nimamo pa smisla, da bi plačali strokovno knjigo, iz katere bi se kaj naučili za boljše in rentabilnejše izvrševanje svoje

poklicne stroke, mi nimamo čuta, da je treba plačati za dober časopis, za poučni tečaj, nimamo smisla, da bi si pristradali nekaj kronic na mesec za organizacijo, ki je stalni poučni in vzgojni tečaj, pač pa si pristradamo kronic za „neobhodno“ potrebne cigarete.

In zakaj vse to?

Zato, ker smo bili od vsega početka v tem oziru zavzgojeni. Vsa prosvetna, politična in gospodarska organizacija je slonela in večjidel sloni še danes na pravem beračenju. Organizacija je naravnost beračila in še berači za člane ter je ponujala svoje izobraževalno in vzgojno delo, ki je stalo mnogo žrtev, truda in časa, kakor blago, ki se ga je treba čimprej iznebiti. Člani so bili prepričani, da društvu naravnost milost in uslugo izkazujejo, če se pri njem vzgojujejo in izobrazujejo, dočim so za „izobraževanje in vzgojo“ v oštariji eno nedeljo rajši plačali toliko kot v društvu celo leto. Zakaj prosta logika (pravilno mišljenje) je bila: v društvu mi izobrazbo, vzgojo in zabavo vsiljujejo; veseli so, če sploh katerikrat zraven pridem — torej ni dosti vredno, v oštariji pa moram sproti pošteno in drago plačati, torej je nekaj vredno. To je logika, ki se je ljudje niso javno zavedali, pač pa se dosledno po njej ravнали.

Mlad človek pa bo izobrazbo, dobro druščino, pošteno zabavo, poučno knjigo, učni tečaj i. t. d. takrat začel šele ceniti, kadar bo treba za to kaj žrtvovati. In ko bo izobrazbo cenil, se bo tudi potrudil zanjo.

Zato ima Orlovska podzveza čisto prav, da načelno nikdar ne odpušča članarine. Če je naše delo kaj vredno — in to mislimo, da je! — potem nekaj žrtvujemo zanj. Če pa nič ne žrtvujemo zanj, potem ni dosti ali nič vredno ali je vsaj v očeh mladih ljudi brez vrednosti; potem pa nehajmo. Čemu toliko truda na vse strani za prazen nič!

Zato moramo reči, da je tisti kaplan, ki namesto članov plačuje članarino iz svojega, zelo dober človek, pameten pa ni in tudi vzgajati ne zna.

Zato moramo reči, da druge organizacije, ki ne zahtevajo vsaj primerne članarine od vsakega člana, naravnost zavzgajajo članstvo.

Orlovstvo v tem oziru vrši ogromno vzgojno nalogo, ki je tem težja, ker orje ledino in najtežja zato, ker druge organizacije še vedno ne uvidijo svoje usodepolne napake, ki ni niti izobraževalna niti vzgojna.

Zbiralna akcija za Orlovski stadion.

(Kako ste se doslej izkazali?)

Stadion, ki se gradi v Ljubljani, naj ne nosi samo imena Orlovski stadion, ampak naj bo tudi v resnici zgrajen z orlovskim delom in orlovsko požrtvovalnostjo. Le tedaj se bo v resnici lahko ponašal z imenom **O r l o v s k i s t a d i o n**.

I. Deleži.

Z ozirom na to je Podzvezni svet z dne 3. februarja l. 1924. sklenil, da ima vsak orlovski odsek do konca l. 1925. plačati po en delež Din 100.— za vsake tri člane odseka.

Dosedaj so ta sklep Podzveznega sveta popolnoma izvršili sledeči odseki: Begunje pri Rakeku je vplačal 5 deležev, Črnuče 10, Sv. Gregor 5, Griže pri Celju 4, Ježica 14, Loški potok 7, Mavčiče 6, Poljane 8, Toplice pri Novem mestu 5, Vrhnika 10, Verd 9, Št. Vid-Planina 6, Vače 5, Velenje 5 in odsek Vojnik 4 deleže.

Nadalje je plačalo deleže tudi nekaj odsekov in krožkov, ki so bili sicer oproščeni plačila deležev: Osek Ljubljana - bogoslovci 8 deležev, Maribor - bogoslovci 3, Št. Vid nad Ljubljano - dijaki 2, odsek Ljubljana - Marijanišče 1, krožek Ljubljana - dijakinje 1, ods. srenja Sv. Marjeta pri Ptuj 1, krožek Ljubljana Krakovo - Trnovo 1, Moste pri Ljubljani 1, krožek Šoštanj 1 in krožek Trebnje 5.

Manj deležev, nego bi jih morali po številu članov, so plačali dosedaj sledeči odseki: Odsek Adlešiči 1, Bloke 3, Borovnica 5, Celje 4, Črnomelj 3, Čadram 3, Črna 2, Dravljje 1, D. M. Polje 1, Dol pri Ljubljani 5, Dob 4, Dobrnič 3, Groblje 2, Horjul 3, Sv. Helena 1, Homec 1, Dol - Hrastnik 3, Sv. Jošt nad Vrhniko 1, Št. Jakob ob Savi 1, Sv. Jedrt pri Laškem 1, Sv. Jurij ob Taboru 2, Sv. Jurij ob Ščavnici 4, Kropa 6, Kranj 6, Ljubljana Krakovo-Trnovo 9, Komenda 9, Lom 1, Dol. Logatec 9, Sv. Lenart v Slov. gor. 3, Moste 3, Moravče 5, Medija-Izlake 3, Metlika 2, Makole 1, Maribor 9, Naklo 3, Novo mesto 1, Ormož 1, Predoslje 2, Polhov gradec 3, Polica 4, Št. Peter pri Novem mestu 2, Prevalje 3, Sv. Peter pri Preboldu 1, Sv. Peter v Sav. dolini 2, Polzela 3, Radovljica 6, Sv. Rupert v Sl. gor. 2, Sora 2, Stari trg pri Rakeku 6, Smlednik 3, Sodražica 3, Semič 4, Slovenska Bistrica 1, Središče 4, Šmartin pri Kranju 3, Šiška 2, Šmartno pri Litiji 7, Šmihel 3, Šoštanj 4, Trebnje 5, Trbovlje 4, Trata 3, Vinica 2.

Odseki, ki so plačali deleže, so prejeli od O. P. »začasna potrdila«, na podlagi katerih bodo v najkrajšem času po dodelitvi deležev prejeli od Stavbene zadruge »Stadion« končno veljavna potrdila.

II. Nabiralne pole.

Važen del zbiralne akcije za Orlovski stadion so nabiralne pole, ki so bile namenjene široki zbirki tudi najmanjših zneskov med ljudstvom. Vsak odsek oziroma krožek je prejel v priporočenem pismu v mesecu marcu 1924. tri nabiralne pole z navodilom, kako postopati pri nabiranju.

V sledečem navajamo odseke, ki so nam poslali nabranih daril v zneskih nad 150 Din: Odsek Ljubljana - Sv. Peter Din 2117.50, Brdo 780.—, Ježica 766.—, Šmartno pri Litiji 749.—, Homec 721.50, Rudnik 702.—, Komenda 700.—, Sv. Peter v Sav. dol. 667.—, srenja Ježica 615.—, odsek Vodice 597.—, Medija-Izlake 575.—, Vič 565.50, Črnuče 534.—, Radovljica 500.—, Toplice pri Novem mestu 498.50, Moravče 490.—, Sv. Lovrenc nad Mariborom 440.—, Predoslje 417.50, Dravljje 380.50, Vrhnika 372.—, Preddvor 357.—, Verd 365.—, Št. Janž na Dol. 340.—, Tržič 317.50, Sv. Helena 300.—, Moste 234.75, Št. Rupert na Dol. 231.50, Sv. Gregor 220.—, Poljane 206.—, Prihova 205.—, Vače 169.70, Sv. Jedrt 165.—, Bloke 156.50, Šoštanj 150.—, Št. Vid - Planina 150.—. — Krožek Maribor - dijakinje Din 1220.—, Žiri 870.—, Domžale 747.50, Sostro 504.50, Zagorje ob Savi 472.—, Vel. Lašče 431.20, Mavčiče 400.—, Železniki 367.—, Šmartno pri Slov. 341.50, Št. Vid nad Ljubljano 303.50, Novo mesto 283.50, Šmihel pri Novem mestu 250.—, Središče 200.—.

Poleg navedenih je nabralo manj kot Din 150.— še 14 odsekov in krožkov. Vsi ostali so pa nabiralne pole ali vrnili prazne in s tem pokazali, kako malo imajo zmisla za to orlovsko ustanovo, ali pa sploh še niso položili računa o svojem zbiranju in o nabiralnih polah kljub ponovnim opominom.

III. Osnovni kamni.

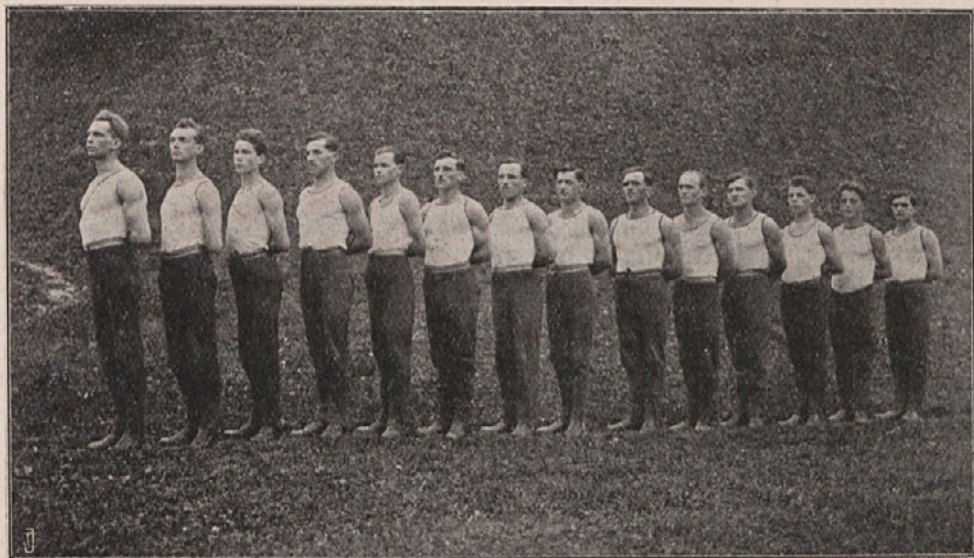
S pohvalo moramo omeniti še odseke, ki so se odlikovali s tem, da so plačali po cel osnovni kamen v znesku Din 1000.—: odsek Bled, odsek Dol. Logatec, odsek Ljubljana - bogoslovci, odsek Št. Vid - dijaki; krožka Teharje in Trata ter ods. srenja Sv. Marjeta pri Ptuj 1 so pa poslali Din 100.— kot prvi obrok za osnovni kamen.

Ko podajamo to poročilo, hočemo ne samo izreči priznanje tistim, ki so svojo dolžnost pravočasno in v polni meri izvršili, temveč veliko bolj opozoriti vse druge, naj jo izvršijo. Bolje pozno kot nikoli! Pred očmi imamo tudi to, da imajo odseki in krožki priliko, popraviti zamujeno zlasti s tem, da sedaj tem bolj vneto in vztrajno sodelujejo pri drugi stopnji akcije za Orlovski stadion: pri razpečavanju srečk loterije za Stadion.

Efektna loterija za Stadion.

V zadnjem času se pojavljajo vsepovsod efektne loterije, katerih mnoge imajo res eminentno človekoljubni ali prosvetni cilj, med tem ko zasledujejo druge zgolj koristi posameznih več ali manj lokalnih in brezposelnih društev. Ni čuda torej, če se ljudje v splošnem branijo nakupovanja različnih srečk, ki se jim ponujajo.

Vsekakor bi morali ljudje pri efektnih loterijah paziti na namen društva, ki loterijo razpisuje. Morali bi natančno razlikovati cilje in svrhe, za katere je taka loterija namenjena in podpirati v prvi vrsti tiste loterije, ki imajo kot cilj dobrodelen, oziroma prosveten namen.

Telovadci orlovskega odseka v Rajhenburgu.

S tem pa ni rečeno, naj bi ljudje odklanjali v splošnem tudi druge loterije, ker z vsako efektno loterijo je zvezana korist posameznika, ki si s primeroma malim izdatkom pridobi precejšnjo vrednost, katero reprezentira dobitok, ki ga zadene. Verjetnost, da zadeneš dobitok, je napram navadni loteriji dejansko veliko večja, ker je množina dobitkov v razmerju s količino srečk večja kot pri prej navedeni loteriji, kjer n. pr. vsaka peta srečka zadene svoj dobitok.

Taka efektna loterija, ki zasleduje edino prosveten namen, se bo vršila v Ljubljani na cvetno nedeljo dne 28. marca 1926. Cilj te loterije

je s čistim dobičkom pripomoči do gradnje Orlovskega stadiona na Dunajski cesti.

Kaj bo pomenil Stadion za kulturno polje, ki ga goji Orlovska podzveza v Ljubljani, se bo videlo v dogledni bodočnosti. Tudi bo Stadion historičen spomenik po načrtu našega genijalnega arhitekta in profesorja Josipa Plečnika. Stadion bo edini te vrste v naši domovini. Zidanje Stadiona danes ni več samo načeta ideja, temveč je dejansko toliko napredovala, da se že vidijo ograjni zidovi, ki zapirajo prostor, na katerem se ima Stadion dograditi.

Dolžnost vsakega člana je, podpirati udejevitvev tega našega spomenika s tem, da prevzame kot častno nalogo bodisi direktno razprodajo srečk ali da z neutrudno agitacijo pomaga, da bo razprodana tudi zadnja srečka.

Natančen program te loterije se že nahaja pri odsekih in krožkih. Ostalim društvom bo še razposlan obenem s srečkami. Za sedaj bodi omenjeno le to, da ima naša efektna loterija 50.000 srečk po 10 Din in da znaša skupna vrednost vseh 194 dobitkov 111.200 Din.

Mladina, stori vse, da dosežeš cilj, ki bo v čast našemu narodu! Ta spomenik bo tvoj spomenik!

P. Krizostom.

Ranjeni lev.

*Moja čast! Moja čast!
Čutil sem, kako mi je izginila iz prs,
kako me je zapustila — tolikanj ljubljena...*

*Zastonj so vsi moji načrti.
Vsi moji upi so strti.*

*A kaj vse to? Kaj žgoče trpljenje?
Kaj moje mlado življenje?
Kaj vse to?
Kaj če mi puščica strupena v prsih tiči.
Kaj če mi vre iz srca vroča kri.
Kaj če sem brez moči.*

*Vse bi preстал — vse žrtvoval.
Umril za vas bi zdaj.
Le čast, le čast mi dajte nazaj!*

A. Kolping in njegovo delo.

(Donesek k socialnemu vprašanju.)

Sredi 19. stoletja je socializem že mogočno dvigal svojo glavo. Socialni demokratje so se takrat že začeli organizirati po posameznih državah. Težko je bilo takrat katoliško stališče v socialnem vprašanju. A vendar je mnogo katoličanov umevalo, zakaj gre. V Belgiji, v Nemčiji, na Francoskem, v Avstriji in v Švici so vstajali možje, ki so budili zmisel za socialistično gibanje in

pozivali katoličane k socialnemu delovanju. Pričela so se ustanavljati razna društva in raznovrstne gospodarske zveze, da bi se s pozitivnim delovanjem preprečilo razširjanje socializma. Več katoliških delavskih društev je nastalo v Švici, na Francoskem in v Belgiji. V Nemčiji se je jela širiti misel produktivnih delavskih zadrug, pojavila pa so se tudi katoliška rokodelska društva, ki so od vsega početka izvrstno delovala.

Ustanovitelj in organizator katoliških rokodelskih društev je Adolf Kolping (rojen 8. decembra 1803 v Kerpenu pri Kolinu, umrl 4. decembra 1865). Bil je spočetka sam rokodelski pomočnik (čevljar) in je tako popolnoma poznal rokodelsko življenje. Dobrega mladeniča je bolelo, da med njegovimi sovrstniki, zlasti med onimi, ki so uslužbeni v večjih podjetjih, vlada velika nenravna razbrzdanost in da ni niti enega mojstra, ki bi se kakorkoli pobrigal za svoje rokodelce. Mnogo je pomišljal, kako bi temu odpomogel. 33 let star se je posvetil študiju in po mnogih preizkušnjah in težavah dosegel, da so ga l. 1845. posvetili (42 let starega) v duhovnika. Kot kaplan je prišel najprej v Elberfeld, kjer je l. 1846. ustanovil v zvezi z mojstri prvo rokodelsko društvo. Kmalu je bil poklican za stolnega vikarja v Kolin, kjer je ustanovil podobno društvo, a že s hospicem (zavetiščem). To društvo je postalo vzor vsem poznejšim društvom. Z ženijalnostjo in občudovanja vredno energijo je Kolping poslej z besedo in tiskom razširjal svoje ideje v vseh krogih in po vseh nemških deželah, tako da je 7 let po ustanovitvi prvega društva obstojalo že 300 enakih društev.

Rokodelsko društvo je obenem mladinska in stanovska organizacija. Namen društva je vzgoja članov k plemenitemu verskemu mišljenju in življenju ter vzgoja veččega in poštenega mojstrskega stanu. Ustroj društev je na patriarhalnomonarhični podlagi. Načelnik društva je katoliški duhovnik, imenovan in potrjen od škofa. Vsako krajevno društvo si lahko prosto uredi svojo notranjo organizacijo, samo da spravi svoja pravila v sklad z občnimi pravili društev. Člani morejo biti samski katoliški rokodelci v starosti od 17—26 let. Pravilno sprejet član krajevnega društva je obenem član vseh drugih v rokodelskih društvih včlanjenih društev, kar daje tem društvom velik internacionalen (mednaroden) pomen. Skrbno je urejena zadeva podpor in potovanj. Društva, ki so tudi v najširši organizaciji popolnoma urejena, imajo svoje liste, ki dobro uspevajo. Tudi pri nas imamo taka društva. Znana so zlasti v Ljubljani, v Mariboru in v Novem mestu.

Otokar Janez.

Kako smo potovali v Ameriko?

Preteklo pomlad mi je pisal prijatelj iz Bele Krajine: Tukajšnjim ljudem je bilo pred vojsko v Ameriko iti približno toliko kot meni v Ljubljano. Skoraj vsak je že bil tam in še danes ima vsaka hiša tod okrog svojca v Ameriki. Če bi bila ameriška vrata še vedno tako odprta kot so bila, bi drli tisoči od nas čez veliko lužo...

Ko sem bral tisto pismo, še nisem mislil, da bom tudi sam v kratkem premeril to pot. Zato se takrat v svojih mislih nisem mnogo bavil s trditvijo svojega prijatelja. Saj je bila tudi le bolj mimogrede vržena na papir. Med drugimi značilnostmi belokranjskega ljudstva je prijatelj omenil tudi to.

Ko sem se danes vsedel, da začnem opisovati našo pot v Ameriko, mi je šinila skozi spomin navedena opazka iz prijateljevega pisma. Zakaj? Najbrž zato, ker sem se na tihem spraševal: Ali je kaj posebnega pot v Ameriko, ali bo njen opis koga zajemal, ali se sploh da tako vsakdanja in navadna reč zajemljivo opisati —?

To bomo šele videli. Jaz sam si še nisem na jasnem. Da sem se lotil pisanja, je vzrok, ker sem uredniku »Mladosti« in nekaterim bratom Orlom pred odhodom obljubil,

da bom tudi iz Amerike še pisal v njihov list. To obljubo bi rad čimprej izpolnil drugače se mi utegne zgoditi, da nanjo pozabim. Ker pa v teh kratkih dneh nisem mogel dobiti v Ameriki pripravnih vtisov za pisanje v »Mladost«, hočem zagrabit kar pri Adamu in Evi in začetih od kraja. —

Zapisal sem, da bom opisoval našo pot, nisem rekel, da svojo. Bilo nas je namreč večja družba. Sicer se samo po sebi razume, da vlak in ladja nista vozila samo mene, toda jaz hočem reči, da nas je bilo že doma več, ki smo se odločili za skupno pot v Ameriko. In sedaj je moja naloga, da bravcem svoje tovariše predstavim.

Glavna oseba v naši družbi je bil neki pater iz Ljubljane, ki ga je gnala tja želja — pomagati sobratom v Ameriki pri delu za dušni blagor tamkajšnjih rojakov. Glavno vlogo mu dajem deloma iz spoštovanja do njegovega stanu in poklica, deloma pa zato, ker je prav on potegnil za seboj vso našo častito družbo in bi brez njega gotovo nihče od nas ne bil nastopil dolge poti — — —

Drugi je bil naš dober znanec br. Nardžič, ki se je sicer dosti težko odtrgal od svojega »Orliča« in od svojih Orličev, toda ugodne prilike, ki se mu je ponudila, ni hotel pahniti od sebe. Mislil si je: Nič ne bo škodilo, če vidim nekaj sveta, »Orliča« bo že gospod Ante oskrboval. Še dobro bo, če pride malo spremembe.

Tretji med nami je bil neki star fant, ki je bil sicer od vsega začetka prav dober znanec v naši četvorici, vendar se ni nikoli izdal, kako mu je prav za prav ime. Zato smo ga vso pot klicali samo s tem imenom in seveda tudi jaz v tem opisu ne morem drugače. Ta stari fant je bil v naši družbi najbolj resen popotnik. Skoraj sem se mu čudil, da se je spravil na tako pot in še danes ne vem, kaj ga je prav za prav gnalo. Ugibal sem sem in tja, pa uganil nisem, kakor najbrž tudi »Domoljub« ne, ki si je dober teden po našem odhodu belil glavo s to uganko. Mislil je sicer, da si bo tudi v tem primeru — kakor marsikdaj — preprosto pomagal z navedbo Krekovih besed, toda to ne gre vselej tako gladko — — —

Četrty in zadnji v naši družbi sem bil pa jaz, zgoraj pred glavo tega spisa spodobno podpisani in nadpisani poštenjak: Otokar Janez. Mene poznate in tudi skromnost zahteva, da ne pišem mnogo o sebi. Kako in kaj je prišlo, da sem se priključil ameriškanskim izletnikom, ne bo težko dognati. Od nekdanj sem se zajemal za devetdesetdevetdeset različnih reči na svetu in sem rad vtikal svoj nos vsepovsod, kjer se je obetala nova zajemljivost. Kako bi se torej mogel braniti, ako pride ugodna prilika in mi reče: Prijatelj, hajdi, v Ameriko gremo! Poleg tega pa tiči v meni tudi ravno toliko lahkoživca, da si ne delam velikih skrbi za bodočnost in tudi v resnici še dosti srečno odnesem zdravo butico iz vsakega podjetja, čeprav se zdi dostikrat nepremišljeno in več ali manj pustolovsko.

Taka je bila torej naša častita družba. Čeprav smo bili skupaj dokaj različni značaji, smo bili vendar kakor ustvarjeni drug za drugega. S tem seveda ni rečeno, da se nismo nikdar sporekli. Nadaljnji opis našega pota bo pokazal, da je bilo včasih precej napetosti med nami. Toda v celoti smo ostali res najboljši prijatelji. Če smo mogli biti sami zase, se nismo nič brigali za ostalo družbo okoli sebe in smo prav prijetno zabavali drug drugega, oziroma pobijali drug drugega misli in načrte — če je pa prilika nanesla, da smo imeli opraviti z družimi ljudmi, smo nastopali vedno in brez izjeme kot en mož! Težko da bi bil sploh na vsej poti kdo opazil, da nas je prav za prav več...

Imeli smo pa tudi brez posebnega dogovora prav modro urejeno. Naši opravki z raznimi ljudmi so bili seveda zelo različnega značaja. Treba je bilo ob raznih prilikah različno nastopati. Vselej smo pa poslali v ospredje tistega izmed sebe, ki je bil najbolj pripraven, da je zadevo ugodno rešil. Drugi smo zgolj pritrjevali. Tako smo vso pot z ljudmi naravnost imenitno izhajali.

Naj povem takoj tukaj zgled, ki bo prejšnjo trditev še potrdil.

Na Jesenicah nas je nahrulil precej siten carinik. Imeli smo vsi skupaj en sam kovčeg, ki je bil tako natlačen, da smo ga bili v Ljubljani prav z veliko težavo zaprli. Vsi štirje in še moj brat Jernej — Bog mu povrni! — smo morali poklekniti na pokrov, da se je ključavnica vdala in ključ zasuknil. Upali smo, da ga ne bo treba pred ciljem več odpirati — drugače bi se bili pač bali novih sitnosti in težav v raznih carinarnah.

Toda že jeseniški carinik je z vso uradno strogostjo zahteval: Odprite! Mi pa da ne in ne! Povedali smo, zakaj ne in kam gremo in tako dalje. Sploh je govoril samo naš pater, ki je potoval v navadni duhovniški obleki, patrovsko je pa imel v kovčegu prav na vrhu zaprto.

»Kaj imate notri?« je kričal carinik.

»Obleke in sploh najpotrebnejše reči«, je odgovarjal pater.

»In kaj še drugega? Sploh pa odprite, pravim!«

»Sami odprite in sami zaprite!« je rekel pater, »vam prav priporočam! Prvo, kar boste videli, bo čisto pravcata flečkajnerska kuta!«

Carinik je vprašujoče pogledal in ni vedel, naj li bo hud ali ne.

»Ne verjamate? Poglejte moj potni list!«

Carinik je pogledal in videl v njem pravo patrovsko fotografijo. Brez najmanjše besedice se je obrnil in izginil — naš kovčeg je bil rešen in mi smo se zadovoljno muzali za odhajajočim sitnežem. Pozneje smo šli še pet- ali šestkrat skozi carinarno, pa nikjer niso zahtevali, naj se kovčeg odpre. Torej je bil mož na Jesenicah res — siten!

* * *

V Ameriko iti torej že davno ni nič posebnega več, to sem že v prvih vrstah zapisal in to tudi vsak naš človek ve. Toda če prideš sam do tega, da na lastni koži občutiš slovo od domovine, od domačih ljudi in od vsega, na kar te tako tesno vežejo mladostni spomini, in se zavedaš, da se odpravljaš za dalje časa ali morda celo za vedno v tuj, nepoznan svet — vendar živo začutiš, da to ni kar tako. Nekaj drugega je brati in poslušati, kako drugi hodijo v Ameriko, nekaj drugega, vzeti v roke potno palico in sam nastopiti tako pot. Razum sicer ve marsikaj povedati, kar te dela hladnega in mirnega, da se odpravljaš na potovanje brez izrednega občutja, toda srce, ki bije pač v vsakih prsih, ima svoje govorico in svoje prepričanje. In ta govorica je tako močna, da vsaj v nekaterih trenutkih prevpije hladno računajoči razum in te zajame tako silno, da ti hočeš nočeš postane mehko okoli srca...

Ne bom opisoval občutja nas vseh, ki je prešinjalo našo notranjost ob slovesu, čeprav sem imel lepo priliko, vsem trem tovarišem gledati naravnost v srce — toda ne vem, zakaj bi me naj bilo sram, svoje lastno srce nekoliko razgrniti pred očmi prijateljev —?

Res mi je malo prej pisal prijatelj iz Amerike: Ne delaj sebi in svojim težkega slovesa, nastopi hladno ameriškansko pot, saj danes je Amerika desetkrat bliže nego je bila pred petindvajsetimi leti... Res sem sam skoraj verjel, ker smo govorili prilično v družbi: čez malo let boš prišel z aeroplanom na obisk in boš potoval en dan, dva — sploh boš prihajal vsako leto na počitnice v Evropo — toda ko je prišel trenutek ločitve od matere in očeta, od bratov in sester, je vendar dobil čudno veljavo tajni glas, ki je prihajal sam ne vem odkod: morda zadnjič, morda zadnjič... In ko sem že sopihal z gorenjcem skozi najlepši kos naše zemlje, skozi tisti kos, o katerem je malo ur pozneje med vožnjo po koroški zemlji dejal ljubljanski trgovec, ki je prepotoval že mnogo sveta, da mu ga ni para na širni zemlji — sem spoznal, da mi srce bolj visi na tej zemlji, kot bi si utegnil misliti. In tako čudno lepo se je poslovila od mene ta prekrasna gorenjska zemlja. Ko smo odhajali iz Ljubljane, je lilo kakor iz škafa in naliv je prišel tako nepričakovano, da je moj brat prišel brez dežnika pome na dom, ko sva pa nekaj minut potem pogledala skozi okno, je bila vsa cesta pod vodo. V takem vremenu je zapiskal vlak in Ljubljana je vstajala blatna in mokra v mlado jutro.

Komaj smo pa bili v Kranju, je nastala nova nenadna sprememba. Zjasnilo se je, megle so se čudno hitro razvlekle in gorenjske gore so zasijale v tako žarnem solncu, da bi komaj mogel od pozne jeseni kaj takega pričakovati. Oj, drage moje gore, ali ste čutile, kako so se še enkrat obnovile vse tajne, skrivnostne vezi, ki so se bile razpredle med menoj in vami že takrat, ko sem vas kot četrtošolec prvič od blizu videl —? Toda sredi med to nežno govorico srca je grabilo od nekod kakor neusmiljena roka: morda zadnjič, morda zadnjič...

In ko se je tam blizu Otoč iznad orumenelih obsavskih gozdčičev pokazal vrh brezjanskega stolpa, ki je z bežečim vlakom tako hitro brzel v nedogled — je zopet vstala truma milih in ljubih spominov na prelepe dni, ki so se v teh trenutkih zdeli še posebno lepi in ožarjeni z žarko rajsko zlatega solnca. Pa je zopet prihajalo od nekod: morda zadnjič, morda zadnjič... In je hotelo napraviti prisposobo: zadnji pozikus je naredilo letošnje solnce, da s pojemajočo silo ožari naše gore — prav tako so oživele tvoji že napol umrli spomini, da pozlate tvojo pot mimo brezjanske Kraljice — morda zadnjič...

* * *

Pot po gorenjski zemlji je torej potekala v znamenju poslavljanja — na znotraj in tudi na zunaj. Za zunanje poslavljanje so dali povod moj brat, ki me je spremljal do Jesenic, in nekateri znanci, ki smo jih srečavali na raznih postajah.

Na Jesenicah je bilo poldrugo uro časa do odhoda direktnega brzovlaka, ki nas je imel še isti večer odložiti v Münchenu na Bavarskem. V tem času je poslavljanje dozevalo v slovo. Pisali smo nekaj zadnjih pozdravov z meje domovine znancem in prijateljem, br. Nardžič se je pa oziral na cesto, če ne bi morebiti zagledal mimoidočega Orliča ali Orličico, da bi jima zaklical zadnji Bog živi! Spominjal se je lepih ur, ki jih je kedaj preživel pri njih, in vseh toplih dopisov, ki jih je v teku petih let prejemal od njih na Veselo pošto. Pa ni bilo nikjer nobenega, saj pa tudi niso vedeli, da so njihovemu vselemu poštarju ravno Jesenice odločene za zadnjo postajo na poti iz domovine. Tako je ostal br. Nardžič tih in vase zamišljen — morda je preudarjal, če bo našel tudi v tujem svetu tako vdana srca, kot so bila srca njegovih Orličev in Orličic...

Čas je minil in vlak se je premaknil. Še par zamahov v pozdrav zaostalemu bratu in po njem domovini — in že je zamižal solnčni dan, požrl nas je dolgi predor v Področici. Ali ne zamiži tudi človek, ki se vrže v skok v globočino, da prikrije samemu sebi nevarnost, v katero se morda spušča? Taka misel me je obšla in je hotela spregovoriti resno besedo nevarnem podjetju skoka iz domovine v tuji svet. Toda nisem bil pripravljen poslušati, preveč glasna je bila radovednost, kakšna bo paša za moje oči onkraj hriba, zakaj koroško zemljo sem videl doslej le z vrhov Karavank. Enako kot meni se je menda godilo tudi mojim tovarišem. Vsi smo oživali in tiščali k oknu, ko se je zopet naredil beli dan.

Neprijetno nas je dirnil nemški napis na postaji v Področici. Jok neodrešene domovine se je oglašil in njegov odmev je jeknil v naših srcih — — —

Proga od tu do Beljaka ne vodi po najlepšem kosu koroške dežele, vendar nismo niti za trenutek odmaknili oči od okna. Iz vsega značaja zemlje in poslopji veje domač slovenski duh — kako je mogel priti ta svet v tuje roke? Da nismo videli Korošic, kako so se vračale s slamniki na glavi od desete maše, bi komaj verjeli, da nismo več na Kranjskem.

»In pravijo, da ni naš ta svet!« je melambolično pripomnil star fant.

»Kdo pravi to?« se je razvnel br. Nardžič. »Naš je in ljudstvo na njem je naše in mora naše ostati! Kaj nas brigajo meje, ki so umetno potegnjene zoper vso pravico in postavo!«

»Imaš popolnoma prav,« se je vtaknil vmes pater, »toda pomisli, kako nam bo to ljudstvo kmalu odtujeno. Šola, šola, ta je, ki nam trga meso z živega telesa...«

»Vem, kaj boš reči,« je razumel stari fant, »zato ravno dvojim, če je ta zemlja s svojim ljudstvom še naša...«

Umolknili smo in se potopili vsak v svoje misli.

V kotu voza je sedel čokot mož, srednje postave, ki smo pozneje v njem spoznali rojenega Gorenjca, sedaj ljubljanskega trgovca. Potoval je po opravkih v Nemčijo in Švico. Pristopil je in se ozrl skozi okno. Oko mu je obviselo na sneženih vrhovih Karavank — morda je pošiljal v mislih preko njih pozdrave svojim dragim tam v beli Ljubljani.

»Gospod,« tako je nagovoril našega patra, »če gre človek v tuji svet, se mu zdi naša Slovenija kakor majhne ljubke jaslince.«

Vsi smo bili iznenadeni. Nismo mislili, da je ta gospod Slovenec, ko so vsi ostali sopotniki zroj nemški govorili, in njegova primera, s katero je povedal svoje misli o domovini, se nam je zdela duhovita.

Trgovec in pater sta se zapletla v razgovor, katerega smo se tudi mi prilično udeleževali, vendar sem bil vsaj jaz rajši sam zase in se nisem odmaknil od okna. Vsak nov prizor, ki se je seveda menjaval od trenutka do trenutka, mi je dal pobudo za sto novih misli. Vmes se je pa zopet in zopet vmešavala trgovčeva primera o ljubkih jaslincih...

Res, majhna je naša zemlja pred velikim svetom, to sem bolj in bolj živo čutil tudi sam, ko smo drveli tja ven v prostrani svet. Toda velika je v ljubezni naših src, ki slutijo v tej zemlji samo domovino, samo mater, in ne vprašajo po njeni imenitnosti in veličini pred svetom. Naj pride karkoli, naj se mi odpre ves sijaj širokega in velikega sveta — ti mi ostaneš na prvem mestu v srcu; tako sem skoraj nevede in nebote prisegal domovini in ji pošiljal toliko toplejših pozdravov, kolikor bolj sem se oddaljeval od nje...

(Dalje.)

Leopold Turšič.

Gorenjska.

Včasih nad ravnino savsko
hud vihar se razdivja —
prvi se nam iz viharja
solnčni sveti Jošt smehljá.

Smej se, smej se, sveti Jošt, nam
v težkega življenja dni,
naj vihar megló razganja,
solnce v srcih užigaj ti!

Solnce in ljubezen vročo
do teh zdravih rodnih tal —
božji srd naj ga zadene,
kdor bi se jih sramoval!

Med. Kocijančič V.

Le čevlje sodi naj kopitar!

Ni dolgo tega, kar sem na cesti ujel iz pogovora dveh moških tele »pametne« besede: »Kaj bi hodil v bolnico, da te režejo; če zdravila niso nič pomagala, tudi nož ne bo.« Poceni svet! Kako so ljudje drzni v svojih sodbah o stvareh, ki jih niti malo ne poznajo. Zdravnik desetkrat okleva, nestrokovnjak pa opravi kratko, kakor se muho ubije. Kaj brigajo njega eventuelne (mogoče) slabe posledice!

Vsak hoče zdraviti in biti zdravnik. Dvorski norec nekega orientalskega (vzhodnega) kneza je to dejstvo imenitno dokazal, ker so knez in drugi trdili drugače. — Neko jutro si je ovil glavo, kakor da ga silno boli in odšel na dvor. Znanci, srečujoč ga, so mu svetovali vsak svoje zdravilo, ko so ga videli v takih bolečinah. Otovorjen že z raznimi recepti pride do kneza, ki je tudi padel v skušnjavo. Takoj je vedel lek zoper glavobol. Pa ni bilo treba! Norec odviije povoje in pripoveduje o »zdravnikih«, ki jih je srečal na svojem potu do njega, ki je tudi zdravil.

Ali smo se kaj izpremenili? Nič!

Zdravje je tako bogastvo za človeka, da ni čudno, da se ga boji izgubiti in da se hoče bolj potanko seznaniti z zdravniško znanostjo. In če kdo prelista leksikon (slovar) ali prebere poljuden članek in knjigo, ni zato že upravičen odsvetovati drugemu operacijo. S čajem iz lipovega cvetja in bezgovih jagod in hladnimi obkladki ne bomo škodovali, tudi z drugimi domačimi, nedolžnimi zdravili še ne, dasi bi bilo bolje, da bi se včasih ne zanašali preveč nanje.

Skrb za zdravje moramo gojiti v tem smislu, da se poučimo o tem, kar nam zdravniki priporočajo, branijo, da to vestno izpolnjujemo, da pri njih iščemo pomoči, ne pa da sami sebe in druge zdravimo, ko je to nemogoče.

In kako se ljudje izražajo o zdravnikovih uspehih in neuspehih! Z gotovostjo, da bi jo lahko prijel kot ljubljansko meglo, vedo, da bi nekateri ljudje živeli še desetletja če bi ne prišli v zdravnikove roke. Oni to dobro vedo, četudi bolnika včasih niti poznali niso. »Ni vse zlato, kar se sveti«; ali o zdravnikovem delu more soditi le zdravnik, ne pa preprosti človek in tudi ne izobraženec, ki včasih o higijeni (zdravstvu) in zdravju ne ve nič več kot prvi.

Recepti! Se izrabljajo, če se morejo, za deset ljudi. Znanec zboli za podobno boleznijo in hajdi poskusimo s starim receptom. Tako ravnanje ni brez nevarnosti. Recepti (zdravnikovi zapisi) se pišejo po boleznih in bolniku; kar je za enega dobro, ni vedno za drugega. Ljudje božji, čevlje umerimo pri čevljarju, krojač nas izmeri za obleko in zdravimo naj se po receptu za prijatelja!

Z zdravili je treba ravnati tudi previdno. Ne popij vse naenkrat, če je predpisano trikrat na dan. Niso leki tako nedolžni. Drži se zdravnikovih navodil! Preostala zdravila je najbolje vreči proč, da ne pride do kake usodepolne pomote, seveda ne velja to baš za vsa zdravila. Ne posojuj jih drugemu! Ne veš kaj daješ, mogoče bolezen, smrt. Ali boš ti priklical nazaj življenje. Ne igraj se z ognjem in smodnikom! Tebi znana okolica je majhna; če ti ne veš za nesreče vsled zamene zdravil in podobnih vzrokov, ne misli, da se ne dogajajo v širokem svetu; tebi je neznano to, ali drugim, ki imajo veliko obzorje, ne.

Orlovska pisma

Dragi Joža!

Ko hočeš, da Ti pišem pismo, ali dovoliš, da se Ti tudi predstavim? No, samo majčkeno! K pisalniku, pri katerem Ti tole pismo pišem, sem primaknil stol in nanj večkrat sedajo mladi fantje. Boječe vstopajo prvič. Stari znanci pa korajžno potrkaajo. Vsedeva se, pogovor se razvije in prigodi se, da se marsikako, tisočkrat zaprto mlado srce odpre med temi štirimi stenami.

Novo porajajoče se življenje sloni s tisoč zagonetkami in željami na mladih prsah. Polno skrbi pretresa mlado dušo in iz globočine nemirnega srca vre sto vprašanj, ki se zrealijo v široko odprtih očeh: kaj naj naredim? Svetuj!

Kadar poslušam te mladostne izpovedi, vselej mislim tudi na Te, moj mladi, dragi Joža! Tudi Ti si poln vprašanj, bojev, zmot in mogoče tudi porazov, tudi Tvoje srce je kakor mnogo obetajoča pomlad, pa se še ne ve, kako se bo razvila letina.

Tudi to vem o Tebi, da si pogumen fant, navdušen Orel, ki hoče biti dober in iz sebe nekaj lepega in velikega napraviti. Prav je tako. Saj je v Tvojem srcu in Tvoji duši — kakor v srcih in dušah mladine sploh — pisana bodoča usoda naroda in da bo solnčna, moraš Ti biti dober.

Ker se torej precej poznavam, sva si lahko odkrita in zaupna. Kot oporo na pot življenja Ti hočem napisati nekaj pisem. Prosim Te, le pazno jih prečitaj! Našel boš notri odgovora na vprašanja, ki si mi jih stavil in mi jih morda še boš. Vodi me pri tem isti cilj, za katerim tudi Ti stremiš: da bi Tvoja sedanost in bodočnost bila zdrava in vesela, polna življenja in polna zmag! —

No, pa začniva!

* * *

Tak si zadnje čase, dragi Joža, da Te ni več spoznati! Nekaj posebnega se godi s Teboj! — Vse vre in kipi v Tebi, podoben si sladkemu moštu, ki mora prekipeti, da bo iz njega dobro vino. — Ampak kaj, ko tega drugi nočejo umeti. Kar čez noč si zrastel in sedaj se smejiš Tvoji neokretnosti.

Noge so predolge, roke kar zvonè ob hlačnicah, glava se prav nedomače počuti na podaljšanem vratu: saj je res smešno! Ti si pa vendar ves nesrečen! Najrajši bi sledil novemu, sladkemu hrepenenju, ki se je toplo vzbudilo v srcu in mikavno vabi v daljne, tuje kraje. —

Kaj je, kaj bo?

Na razvalu dveh dob si! Iz polsanjavega otroka, ki je dosedaj živel v Tebi, se razvija mož. Otrok se bori z možem. Kakšen bo izid? Otrok bo premagan in mož bo zavzel njegovo mesto.

Prvi znaki so že tu. V Tvoj gladki, dobrodušni obraz se že rišejo prve moške poteze. Glas se je znižal in če Te nihče ne vidi, stopiš pred ogledalo in skušaš s konci prstov ujeti prvi mah, ki sramežljivo poganja pod nosom. —

Kakor zunanost se spreminja tudi Tvoja notranost: srce in pljuča, možgani in vse živčevje se krepí in dozoreva. Razvija se tudi Tvoja duševnost. Toda kot imenitnejši, finejši del človeka zori počasneje, zato skorej ne more dohajati bujnega razmaha, v katerem je vse telo. Na Tvojem vedenju se takoj opazi, da je v možkem telesu še napol otročja duša.

Sploh si pa zelo nestalen, muhast in svojeglaven. Priznaj, da Te ni več volja ubogati! Ti hočeš že sam nekaj pomeniti. Kakor pomladansko vreme si: sedaj židane volje in razposajen, da bi kar na hruško splezal, pa takoj nato do smrti žalosten in ubit.

Res, to je pomlad in zato nadvse važen in dragocen čas; od nje je odvisno poletje in jesenska žetev. Če se skvari pomlad, bo jesen brez sadu in žalostna ...

Za vse te pojave Ti veš in jih le preživo občutiš na sebi. Zato Te bo bolj zanimalo, odkod te velikanske spremembe v Tebi. Pokažem Ti naravni vzrok in Te hkrati opozorim, zakaj je vsa nadaljnja Tvoja usoda odvisna od tega, če boš v teh prehodnih letih gospodar svojega telesa in svojih čuvstev.

Rekel sem že, da sedaj zoriš v moža. Ti boš pa odgovoril, da je revno stanje, v katerem si, temu malo podobno. V možu si predstavljamo nekaj krepkega in ustaljenega, torej ravno nasprotno od nestalne vihravosti, ki jo občutiš v svojih udih. Ali more to mladostno kipenje doprinesti kaj k moškemu zorenju? Ali je sploh potrebno?

Da, prav to sem Ti hotel povedati. Tisti ne bo nikoli pravi mož, ki čaka, da mu bo moškost kar samaposebi naenkrat — z brki vred — padla izpod neba, kakor pravi nek mladinski pisatelj. Saj veš, da so možje na svetu z dolgimi bradami in nizkim basom, pa so kljub temu velike šleve, bržkone ravno zato, ker v teh letih, ko si Ti sedaj, niso mislili na to, da se moška značajnost izkleše v boju, nikakor pa ne dozori sama v popustljivosti in čakanju. —

Dobo, v kateri se nahajaš, bi pravilneje moral nazivati čas spolnega dozorevanja. Saj veš, kaj v tem mislim. V Tvojem telesu se sedaj razvijajo sile, ki Te usposobijo, da boš nekoč tudi Ti mogel posredovati življenje drugim. Ta razvoj je tako silen in tako neodoljivo vpliva na celotno razpoloženje, da Ti moram baš o njem nekaj več spregovoriti.

Poučen si, da je Bog Adama in Evo tako ustvaril, da sta bila popolna gospodarja nad nižjo naravo. Sicer jima ta odlika po naravi ni šla, ampak iz dobre je Bog postavil človeka v tak višji red. Če bi ostal dober, bi enako stanje zaslužil tudi za nas. Ker pa je Adam grešil, je bil vržen iz raja, pravkar omejnena prednost — popolno gospodstvo nad nižjimi nagoni — mu je bila odvzeta in postal je tak revež, kot smo mi sedaj. Nikjer pa ni izvirni greh zapustil tako poraznih posledic, kakor ravno v odnosih spolnosti. —

Znano Ti je, da imajo tudi živali spolni nagon, ki pa je z naravnim zakonom omejen na gotove čase in meje. V človeku je pa ta nagon od takih meja oproščen, vladati ga mora pamet in svobodna človeška volja.

Ta najmočnejši nagon v človeku pa nikakor ni ubogljiv in voljan se pokoravati, nasprotno, upira se gospodstvu razuma in skuša sam nemoteno zagospodovati v človeku. To je posledica greha prvih staršev: upor nižje narave proti višji, duhovni. — Ves je zapeljiv. Že ko se prvič pojavi, vpliva vabeče na razum, hoteč ga pridobiti zase. Kar naprej draži, vabi in naganja pamet, da bi odnehala. In če ga stokrat odpodiš, vedno znova se vrača z nezmanjšano silo. V svojo mamečo vabo potegne domišljijo, čute in duševnost, samo da bi prisilil človeka k predaji. —

In fant, če ne boš pazil in se iz vsega početka ne upreš tej poželjivosti, bo zagospodovala nad Teboj s strašno tiranijo. Nagon bo postajal jačji in jačji, vedno brezobzirneje bo zahteval, da se mu ustreže. To je slepa sila, ki če ni ukročena, zgrabi svojo žrtev kakor vrtinec in jo požre. Nič ne popraša, ali je to, kar dela ostudno, grdo, škodljivo: za to se ne zmeni. Enkrat razvezan divja dalje; nikdar ne reče: dovolj!, ampak je kakor ogenj, ki sega dalje in dalje, dokler ni vse upepeljeno. Ne gane ga strto in uničeno življenje, ne pogase ga solze kesa in obupa, še tedaj ne spusti svoje žrtve, ko jo je pritiral na rob groba. Že mnogo prej pa je vzel človeku vsak smisel za kaj višjega, luč vere ugasne in iztisne iz duše, zvezde upanja zastre in v temi obupa žene svojo žrtev v večno pogubo. —

To je pot in konec človeka, ki se z razumom in voljo ne upre pravočasno tej pogubni strasti.

Kakor se nevihta javlja z daljnim bobnenjem, v sunkih vijavine in svedrastih vrtincih, tako se v teh letih napoveduje tudi v Tebi spolni nagon. To, da Te navdaja z nemiro in napeljuje v najraznovrstnejše nespametnosti, naj Ti bo pa ravno znamenje, da ni zanesljiv vodnik, ampak razposajenec, katerega je treba šele vzgojiti. In v letih, kakor si sedaj, ga je najlažje ukrotiti in podrediti volji in razumu. Pri prvih pojavih se mu je treba z močno voljo upreti. Ne mislim Te varati. Boj ni lahek! Toda kdor zmaga, si je zagotovil srečno in svetlo bodočnost.

Bog je pripustil, da se pojavi spolni nagon že v času, ko še nikakor ne moreš misliti na zakon, v kar ta nagon ravno sili. Božja modrost je v tem, ki hoče, da se mladega vadiš v premagovanju, da boš imel v poznejših letih sebe v oblasti.

Vsled teh pojavov se zato nikar ne razburjaj. Kar se godi v Tebi, je samoposebi razumljivo in le znak, da doraščaš. Tudi nagon, ki se javlja v Tebi, ni sam na sebi nič slabega, saj ga je Bog položil v človeško naravo. Imej pa vedno pred očmi, da mu pod nobenim pogojem ne smeš ustreči, dokler ne dorasteš prilikam, v katerih Bog to dovoljuje, to je v zakonu. Je pa gotovo nekaj poniževalnega za človeka, da se ravno nižji nagoni s tako silo zaletavajo v višjo naravo.

Končujem! Vzemi z močno roko vajeti v roko in tej najmočnejši strasti pokaži, takoj sedaj, ko se še ni razbrzdano razvila, kdo je gospodar v Tvoji hiši.

Saj mladi fantje so radi ponosni na svojo moč. Nekaj mikavnega in lepega je zmagati v tekmah in odnesti prvenstvo. »Mladost« in »Odbornik« ponese ta Tvoje »točke« širom domovine. — A vse najlepše zmage so večkrat brez pomena za časni in večni dobrobit zmagovalca.

V boju za čistost se pa odloča časna in večna sreča! Prijatelj moj, ali Te nič ne mika, doseči v tem boju zmago in prvenstvo? Res, da ni stotine gledalcev, ki bi radostno ploskali Tvoji vrlosti, toda Nekdo gleda in se pripravlja, da Tvoj plemeniti boj venča s krono zmage. Dosežene točke se vse vpišejo v knjigo življenja, kar Ti nekoč prinese nesmrtno slavo.

Zato, Joža, pogum in pokaži, da res zoriš — v moža!

Želeč Ti polnega uspeha in kar največ točk v plemeniti tekmi Te prisrčno pozdravlja
brat Janez.

To in ono

Telovadba in sport.

Sv. Oče o telovadbi in sportu. Dne 6. decembra 1925 je imela italijanska zveza katoliških gimnazistov (telovadcev) svoj občni zbor v Rimu. Ob tej priliki so se vsi udeleženci poklonili sv. Očetu Piju XI. v posebni avdijenci. Sv. Oče je imel na nje pomenljiv nagovor o pomenu telovadbe in sporta. Ves svet ve, je izjavil papež, da je bil vedno prepričan o koristih telovadbe in da je vedno visoko cenil sport. Govorec o postanku sporta je opozoril na to, da se je v stari dobi tako udejstvovanje imenovalo eksercicije (vaje). Od telesnih vaj se je razširilo to ime tudi na dušo. Sv. Ignacij Lojolanski je hotel z duhovnimi eksercicijami vaditi in trenirati dušo, kakor se s sportom in telovadbo vadi in trenira telo. — Sv. Oče je trdil, da se morajo telesne vežbe visoko ce-

niti po njihovem pomenu, ker za dušo je telo največja vrednost. Duša rabi svoje telo kot orodje, kakor je rabil Michelangelo (kipar) dleto in Raffael (slikar) čopič. In če telo ni sposobno ali le slabo sposobno, vse slabo funkcionira. Zato se sv. Oče neizrečeno raduje, ko vidi pred seboj zastopnike lepe množice mladeničev, ki cenijo in izvajajo telesne vežbe. Z velikim dopadenjem bo prisostvoval in se na svoj način udeleževal mednarodnih tekem l. 1926. Svoj govor je zaključil sv. Oče z apostolskim blagoslovom.

Poliglotska (večjezična) akademija katoliške mladine v Rimu. Ob kongresu katoliške mladine v lanskem letu v Rimu se je vršila tudi velika poliglotska akademija, na kateri so govorili razni zastopniki katoliške mladine z vsega sveta v 25 različnih jezikih. Akademijo je otvoril tajnik internacionale

Konstantin Parisi. V imenu Hrvatov je govoril dr. Ivo Protulipac. Govorili so zastopniki katoliške mladine iz Avstrije, Belgije, Brazila, Kanade, Čile, Kitajske, Francoske, Českoslovaške, Danske, Nemčije, Švice, Španske, Litvanije, Italije, Mehike, Holandske, Ameriških Združenih držav, Portugalske, Poljske, Ogrske in Urugvaja. — V Italiji, Belgiji in Českoslovaški obstojata po dve zvezi katoliške mladine, v Italiji italijanska in nemška, v Belgiji valonska in flamska, v Českoslovaški češka in nemška. Zato sta iz teh držav govorila po dva zastopnika. Vsi govorniki so poudarjali velike zasluge sv. Očeta do posameznih narodov.

Reprezentativne tekme naše države. Konec oktobra 1925 se je udeležila naša reprezentacija nogometnih tekem v Českoslovaški in Italiji. Na narodni praznik českoslovaške republike je bila tekma v Pragi, kjer je bila naša reprezentacija poražena s 7 : 0. Razmerno to ni velik poraz, ker je treba imeti pred očmi, da se v Českoslovaški sport in gimnastika veliko bolj in tudi solidneje gojita nego pri nas v Jugoslaviji. V Italiji se je reprezentacija udeležila treh tekem, pri katerih je v enem slučaju zmagala in bila v dveh premagana. Premagala je reprezentacijo Južne Italije, izgubila je pa proti reprezentaciji Rima in Severne Italije.

Tudi loterija! Nemška telovadna zveza je razpisala denarno loterijo s 450.000 srečkami po Mk 1.20. Zveza sama naj po sklepu predsedstva med člane razpeča dve tretjini srečk. Žrebanje se vrši 26. februarja t. l. Namen loterije je, dobiti sredstev za zgradbo posebne zvezine šole za telovadne učitelje.

Svetovna olimpijada se vrši vsaka štiri leta. Predlanskim je bila olimpijada, kakor znano, v Parizu. Na njej so zmagali v lahki atletiki Amerikanci, v nogometu Urugvajci itd. Prihodnja olimpijada bo l. 1928, v Čikagu v Ameriki. Letos bo tam svetovni evharistični kongres.

Katoliška mladina v Litvanski. Ta država je nastala po vojni iz dela Rusije. Velik del teritorija, na katerem žive Litvanci, so okupirali Poljaki. Svobodna litvanska država meri 52.000 km² in ima preko 2 milijona prebivalcev. Upravno središče države je mesto Kaunas, kjer je tudi glavni odbor Zveze litvanske katoliške mladine. Zveza obsega 42.000 članov in izdaja glasilo »Pavasaris« (po naše »Vigred«).

Novi rekordi. Sport se zmeraj bolj razvija in dosega uspehe, ki bi si jih včasih niti sanjati ne bili upali. Pomisli le, kaj vse je dosegel nam že znani francoski atlet Rigoulot (izgovori: riguló). Z eno roko je potegnil od tal kvišku naravnost nad glavo 101 kg, z obema rokama 128 kg; nadalje je dejal z obema rokama na prsi 165,5 kg, jih je sunil kvišku ter jih je držal z iztegnjenimi rokami. Tisti, ki obiskujejo naše decembrske tečaje, vedo, kaj to pomeni. Ali pa tole premisli: Na svetu je sedaj 14 tekačev, ki pretečejo 5 km v manj kakor 15 minutah, najhitrejši v 14 in pol. Ali

pa: Norvežan Hoff je skočil s palico 4.252 m visoko, črncet Hubbard v daljavo 7 m 92 cm — mu je manjkalo torej samo še 8 cm do 8 metrov. In tako dalje. Ker vemo, da je zanimanje za sport začelo pri nas zelo naraščati, bomo pridbevali v »Mladosti« od časa do časa tudi sportne članke.

Raznoterosti.

Zbira dr. Vinko Šarabon.

Amundsenov polet. Pisali smo že v »Mladosti«, da je letel lani Norvežan Amundsen v aeroplanu proti severnemu tečaju, da pa ni prišel tja. Ustavil se je moral okoli 250 km pred tečajem, napravil so z velikim trudom cesto v ledu, da se je aeroplan mogel dvigniti, in so odleteli spet nazaj proti jugu. Amundsen je pa trd in žilav kakor narava na severu in ne odneha. Letos bo spet letel, to pot pa ne z aeroplanom, temveč z zračno ladjo. Ladjo mu gradijo v Italiji in jo bodo koncem januarja menda že poskusili. Potem jo bodo spravili na Svalbard, kakor se sedaj imenuje otočje Spitsbergi, in od tam bo odletela ekspedicija proti tečaju. Amundsen misli leteti čez tečaj in pristati na drugi strani, v Ameriki. Strokovnjaki pravijo, da Amundsen tudi letos ne bo imel uspeha, in sicer v prvi vrsti zato ne, ker bo njegova zračna ladja premajhna in ne bo mogla premagati vseh težkoč. Vsebovala bo namreč samo 15 tisoč kub. metrov, dočim pravijo poznavalci razmer, da za tako ekspedicijo niti ladja s 100.000 m³ ne zadostuje in da bi jih morala imeti 150.000. Tak zrakoplov bodo zgradili Nemci in bodo šli z njim na tečaj. Pa oni nič ne silijo, kakor Amundsen, ki hoče biti na vsak način prvi. Nemci pravijo, kadar bodo izpolnjeni vsi pogoji za gotov uspeh, tedaj bomo pa šli. Ladjo bo vodil nam že znani dr. Eckener, tisti, ki je vodil leta 1924. veliki zrakoplov ZR III. iz Evrope v Ameriko.

Čudne gosi. Narodni gospodar in kemik Becker, ki je živel v 17. stoletju, pripoveduje o potovanju po Škotskem. Videl je tam gosi, ki so valile jajca s tem, da so stale z nogo na njih. Ker je Becker zelo resen znanstvenik, se mu tudi to lahko verjame.

Dober tek! Včasih spravijo ljudje zelo čudne stvari skupaj. V južnoameriški republiko Venezuela jedo šokolado s sirom. Kitajcem so največja slaščica gosenice in po več desetletij stara jajca, Indijanci ob reki Amazonki jedo do enega metra dolge stonoge, še žive, zvijajoče se v rokah, itd.

4500 km brez prestanka. V Kanadi (Sev. Amerika) je prevozila v zadnjem decembru električna lokomotiva 4500 km, ne da bi se bila enkrat ustavila. Povprečno je vozila 70 kilometrov na uro, in tudi po najbolj strmih točkah čez Skalno gorovje še 60 km. S tem je dosežen nov brezprimeren rekord. Pri tej priliki omenimo, da znaša v Avstraliji razdalja med dvema najbolj oddaljenima postajama 460 km in da vozi tam vlak neprestano skoz samo puščavo.

Nove knjige.*

Palček Potep. Pravljična igra v treh dejanjih. Spisal A. Pajmè. — V založbi »Svete vojske« v Ljubljani je izšla kot prvi zvezek nove serije protialkoholne knjižnice mladinska igra, ki bo vsem knjižnicam in otroškim odrom dobrodošla. Igra je protialkoholne vsebine, otroškopreprosta in vzgojna. Zato jo tople priporočamo. Stane Din 5.— in se naroča pri »Svete vojske« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

* Na tem mestu ocenjujemo in priporočamo le tiste knjige in tiskovine, ki so bile poslane uredništvu.

Urednikov radio.

Serajnikov Mirko, Preserje. Torej nekaj besed o stvarih, ki ste o njih pisali na predsedstvo O. P. — Povem Vam predvsem, da imate vsepovsod zelo pazno uho in oko in sploh zelo čuječe čute. Tako je tudi mogoče, da opazite stvari, ki drugim niso na mar. O zadnjem obnem zboru O. P. pravite, da ste bili zadovoljni ž njim in da ste se veseli vrnili domov. Samo tega in onega ste pogrešali. Petja zlasti! Jaz na obnem zboru nisem bil, ker sem bil po službi zadržan, zato ne vem, kako je bilo. A čudim se, kako je to, da res niste zapeli. Brez himne bi se vendar ne smelo začeti. Himna pritegne udeležence v dvorano, omogoči točen začetek, in kar je glavno: dvigne srca v navdušenju za stvar, za katero prihite Orli iz vseh delov Slovenije, in tako pripravi pravo razpoloženje. Nedostatek se bo moral poslej odpraviti, prav da ste opozorili nanj. Tudi se bo dal Vaš predlog glede molitve združiti s prejšnjim v tem, da se bo mesto molitve pred ali po himni zapela znana Marijina pesem. Upam, da o tem ne bo debate! — Moč zoper predolgo debato ima pa predsednik obnega zbora! On bo prihodnjic to uredil. — Glede »Orliča«, duhovnih vaj in tekem posameznikov ste pa med tem že vse potrebno izvedeli. Česar se pri »Orliču« bojite, se še ni zgodilo. Upam, da se tudi v naprej ne bo! — Potem še to: Na zadnji odgovor v radiu se niste oglasili. Ali sem se Vam zameril? Sem rekel preveč? — Oglasite se! Da ne bo nesoglasja, preden odidete k vojakom!

J. J. Mala vas. Vašega članka »Ob novem letu« ne bom priobčil, ker imamo že delj časa v »zalogi« precej tozadevne tvarine od drugod. Napišite mi kaj iz življenja v odseku ali iz fantovskega življenja sploh. Priobčim, ker znate pisati! — Ponudeno stvar o Stadionu pošljite na vpogled.

J. M. Begunje. Pravite, da bi me radi poznali. Pokažem se Vam letos na obnem zboru. Če bi me pa prej radi videli, se pa obrnite za svet na Serajnikovega Mirka. Njemu sem se razodel v lanski »Mladosti« na strani 142. — Dopis objavim v februarški številki. Še kaj!

L. N. Studeno. Vi pravite: »Ta-le radio je pa res zanimiv. V njem se marsikaj pametnega in koristnega izve. Tudi bo na ta način večje zanimanje za list. Fantje bodo nekako pisati začeli, kar bo gotovo list povzdignilo. Tudi bodo začutili, da je to res prav njihov list.« — Zadeli ste prav! Uprav zato smo montirali orlovski radio in pa, da bi dobili stik s fanti, ki so naši, pa so nam bili tuji in smo jim bili tu v Ljubljani tuji. Sicer pa dal Bog, da bo ta »moderna ustanova« čedaljebolj dosegala svoj namen! — Všeč Vam je, da je prišel Vaš dopis skozi uredniško rešeto lepo očiščen in polikan, da ga skoro poznali niste. Škoda, da razprave o lastnem temperamentu niste voljni poslati. Zanimala bi me že zato, ker tako prostodušno pišete. Morda se pa le okorajžite. Storite to, preden odidete k vojakom. Saj boste k vojakom tudi dobivali »Mladost« in boste tam brali odgovor. — Razume se, da se od vojakov čimvečkrat oglasite! Morda otvorimo za vojake poseben kotiček, če se bo pokazala potreba. Hvala za opozorilo! Hvala tudi za izražene želje k uspehu pri urejevanju v novem letu! Bog živi in na svidenje!

Otokar Janez, Lemont, Amerika. Ta-le, ki sem mu dal prednost pred Teboj, mi je pisal to-le: »Zdi se mi, da je br. Otokar Janez duhovnik, čeprav sem nekaj časa mislil, da je zdravnik (menda zato, ker si jih podobno zehati učil! Op. ur.). Da je odšel, se mi ga zelo škoda zdi, ker njegovi članki so bili pri nas zelo priljubljeni. Častitam rojakom odstran luže, da so dobili tako dobrega literata (sic!). Ob priliki kakega dopisa na br. Otokarja, prosim, mu izročite tudi moj pozdrav!« — Ta pozdrav Ti s tem izročam po radiu. Ž njim pa pozdrave tistih, ki smo Te tudi radi imeli, to je pozdrave vseh slovenskih Orlov. Ostani nam zvest tudi preko luže! Bog živi!

A. Hromski, Triglavsko podnožje. Vesel sem, da ste se mojemu vabilu v septembrski »Mladosti« odzvali, dasi precej pozno. A bolj je pozno, kakor nikoli. (Nikoli več se namreč ne oglase tisti, ki zamerijo našemu radiu, ker jim je resnico povedal tako, da so jo tudi drugi slišali. Radio pa drugače ne zna, zato je njih zamera nespamet.) Vesel sem bil pa tudi Vaših obeh prispevkov. O, to je pa nekaj drugega kakor tisto, kar ste poslali zadnjic. Nisem se zmotil nad Vašim talentom, čeprav ga Vi v svoji skromnosti tajite. — Pišete tudi: »Ko ste me pozvali, naj se še oglasim, sem si mislil z rajnim Okornom: Za Orle pa! Da sem to storil šele danes, je vzrok v tem, ker mi »Mladost« poklonijo le fantje, kadar to nanese prilika in tako sem dobil Vaš poziv šele čez štiri mesece. Sam namreč nisem Ore! — no, nič ne glejte, rajši vprašajte, če bi radi vedeli, zakaj ne; seveda, če se Vam radio kako ne — pokvari.« — Radio se še ni pokvaril, zato tudi te vrstice objavlja. Povem pa, da ne bom nič vpraševal. Vem namreč, da Vi ste

Orel, čeprav za Orla niste zapisani. Če se kdaj zgodi, da se zapišete, bo to le posledica prvega. Jaz Vas k temu nikdar ne bom silil, prosim Vas pa, da ostanete zvesti naši »Mladosti«. Pojdimo za poštenimi ideali, da rešimo čimveč slovenske mladine. — Kmalu se spet oglasite in še kaj o sebi povejte!

Nekomu v Mariboru, ki je baje (!) hudo zameril, da sem izpregovoril resnično besedo v radiu, sporočam besede zgornjega dopisnika Hromskega: »Pustimo pesnikovanje — proza naj bo polje za naše duševno delo. V vsakem se namreč rodi kakšna dobra misel, ki bi jo bilo vredno zapisati, pa se izgubi, ker tratimo čas z iskanjem rim in kovanjem verzov. Zapišimo svoje doživljaje, dobre in slabe! Dvojno dobro delo imamo pri tem: drugi se bodo varovali, kar bo slabega in oprijeli, kar bo dobrega, sami pa se bomo izobraževali. Učitelj in učilnica pa bodi urednik in njegov radio. Nič ne dé, če nas včasih malo zmikasti in zlasa, saj — šiba novo mašo poje!« — Drugič naj pa tisti, ki ima kaj na srcu, sporoči to naravnost uredniku! Čemu toliko čenč po ne vem koliko osebah! Ali pa naj se radia že vnaprej boji! Dixi!

Dopisnikom. Ker se je nabralo precej dopisov, bodo morali nekateri malo potrpeti. Pridejo pa vsi na vrsto. Bog živi!

Tolmačev nabiralnik.

Ta kotichek smo otvorili na ljubo tistim, ki žele razlage tujih, neslovenskih besed, zlasti tistih, ki jih čitamo v slovenskih časnikih in listih.

Da bo neka podlaga, bomo v vsaki številki letošnje »Mladosti« tolmačili tujke, ki jih vsebuje odgovarjajoča lanska številka lista. Splošno znanih tujk ne bomo razlagali.

Organizacija: (uravnava), urej. družba.

manifestacija: (nazglas), jav. svedočenje.

socialen: družben, socialno bitje; družabno bitje.

idealizem: naziranje, da je poleg telesnih dobrin in užitkov še kraljestvo duha, in da naj človek hrepeni predvsem po duhovnih dobrinah. To resničnost spoznava um in jo zre v idejah (= to, kar vidimo, misel). Idealizmu nasproten je

materializem: nauk, da je vse materija (= snov, tvar). Tudi je m. priznavanje le čutnih dobrin in užitkov.

kultura: notranja omika; civilizacija: zunanja izomikanost.

resolucija: sklep, odlok.

arena: bojni prostor, navadno pešeni prostor v poganskih glediščih.

legenda: (branje), pobožna povest.

koncert: glasbena prireditev več umetnikov.

barbar: divjak, nezomikanec.

harmonija: skladnost, soglasje, ubranost.

mistika: skrivnostno združenje in občevanje duše z Bogom po globokem spoznanju in goreči ljubezni.

adorirati: moliti (Boga).

demokratizem: (ljudovladstvo), samovladanje.

revizija: pregled, presoja.

statistika: posebno predočevanje v številkah, črtah, merah itd.

kapital: glavnica.

praksa: izvrševanje naukov in načel v dejanju in življenju.

teorija: znanstveno raziskavanje.

centrala: središče, osrednji kraj.

žurnalistika: časnikarstvo.

monumentalen: mogočen, v mogočem slogu.

senzacija: velik vtis.

kulisa: premakljiva stena, prepah na odru.

maska: krinka.

individualno: po posebnostih, po osebnosti.

astronomija: zvezdoznanstvo; **astrologija:** zvezdoslovje.

energija: moč, sila.

eksekutor: izvrševalec, vršilec.

sport: gojitev telesnega gibanja.

siguren: gotov, varen.

rezultat: izid, uspeh, zaključek.

atletika: (borenje), gojitev sportnih telesnih vaj.

konkurenca: tekmovanje.

hidrant: priprava za škropanje vode.

štafeta: dirka v presledkih.

revolucija: preukcija, prevrat.

eksplozirati: razpočiti se.

arhiv: (»varno poslopje«), shramba za spise.

imponirati: vtis narediti, ugajati.

diploma: uradno (s pečati in podpisi) opremljena listina.

akademija: izbrana prireditev; sicer: učna družba, višja strokovna šola.

— Iz kraja v kraj —

TRŽIČ.

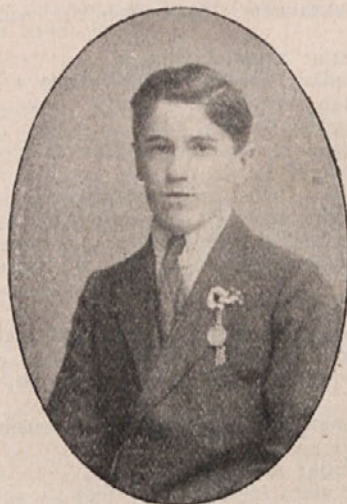
V spomin † bratu Janku Čarmanu.

V petek, 20. novembra 1925 je za vedno zatisnil svoje oči vzgleden in požrtvovalen član tržiškega Orla, Janko Čarman. Živel je pri nas v Tržiču, najprej kot čevljarški vaje-

nec. Ko je bil izučen za pomočnika, je takoj vstopil v našo organizacijo ter se je oprijel z vso ljubeznijo. Posejal je redno telovadne ure in fantovske večere in se udeleževal vsega, kar mu je bilo v organizaciji predpisano. Oprijel se je rad najtežjega dela, ter ga z veseljem in uspehom tudi dokončal. Ni

se branil nabiralnih pol za Stadion, pobiranja podporne članarine itd. Šel je od hiše do hiše, od bogatina do siromaka, ter povsod dosegel lepe uspehe. Delal je neprestano ter s svojim delom veliko koristil naši organizaciji. Bil je s tem delom tudi lep zgled drugim članom. Marsikatero nočno uro je odtegnil spanju, marsikatero nedeljo razvedrilu, da je mogel storiti kaj za Orla in orlovske ideale.

Delal je do zadnjega, do zadnje svoje moči, dokler ga ni kruta bolezen položila na posteljo. Zadnjikrat je nastopil, dasi že bo-

lan, na akademiji 19. marca 1925. Nekateri člani so mu branili nastopiti, a on je vseeno nastopil, ker je hotel pripomoči do čim lepšega uspeha. Pred velikonočjo je vzel slovo od nas, od preljubega mu orlovskega gnezda z nado, da se kmalu vrne. Odšel je k svojim staršem na Dolenjsko. Od tega časa se mu je bolezen obračala vedno na slabše, da je od dne do dne bolj trpel. A ves čas ni nič zdihoval in godrnjal, temveč mirno je prenašal svoje bolečine, zraven pa prosil Boga in Marijo, da ga kmalu rešita. Umrl je prav lahke smrti. — Počivaj v miru, blaga duša! — A. P.

Pozdravi Orlov-vojakov.

Srečno novo leto žele br. Orlom in sestram Orlicam Orli-mornarji v Djenoviču, Boka Kotorska: Janez Kržišnik, Viktor Novšak, Alojzij Potočnik, Franc Kuhar, Franjo Stanovšek, Albin Oblak, Ivan Dolenc, Ivan Zakrajšek, Vinko Munda, Franc Jeromen, Leopold Arhar in Jože Turk. — Isto žele Orli-vojaki 10. pešpolka v Sarajevu: Franc Košir, Smednik; Franc Rozman, Hraše; Al. Rogel, Trboje; Andrej Kuhar, Zadruga; Janko Perko, Viktor Pernuš, Alojzij Zupan, Franc Dolinar, Jože Perko, Franc Kumavar, Joško Beton, Valentin Zaplotnik, Fr. Štirn, Leopold Grašič in Franc Bolka.

Veles v Južni Srbiji.

(Pismo Orlom-vojakom novincem.)

Z veselim srcem sem še pred kratkim pozdravljal zelene mile slovenske kraje, podajal roko prijateljem in znancem. Pri tem me je pa prosilo precej vojaških novincev, med njimi tudi več bratov Orlov, naj povem, kako naj se pripravljajo na vojaško službo. — Evo nekoliko besed. Najprej nekaj opominov. — Bratje! Izbrani ste, da opravite svojo častno državljansko dolžnost. Kmalu boste odrinili. Prosim Vas pa, ne dajte svoje fantovske časti sramotiti z neizmernim popivanjem, kakor je to pri slovenskih fantih, zlasti zadnje dneve pred odhodom navada. Srce me je bolelo, ko sem preteklo leto ob prihodu v kasarno videl tako žalostne slike. Pijan fant izgubi ključ od kovčega in mesto da bi ga poskušal rahlo odpreti, polomi ves kovčeg in mora brez najpotrebnejšega odpotovati v daljno Macedonijo. Takih zgledov in zlasti v moralnem oziru žalostnih bi lahko navedel veliko. Srbski podčastnik je izjavil: »Mislim sem, da so fantje podivjali in sem se bal, kako jih bomo obvladali.« Takih slučajev tukaj po Srbiji ni. Nekdo, ki je dva meseca potoval z rekrutno komisijo, je pripovedoval, da ves čas ni videl niti enega pijanega na naboru. Posnemanja vredno! — Drugo: Mojo prvo noč v kasarni se je tole zgodilo: Soba je kar odmevala od neprestanega: »Ajmo mi Sokoli« in drugih sokolskih koračnic. Tudi mi, ne leni, krepko zapojemo orlovsko himno. Pa je nastalo tako vpitje in grozenje, da je bilo groza. Bratje, pomnite! Bodite Orli, z vsem vneti za naše svete orlovske principe in ideje, a ne imejte tega vedno na jeziku. Zapomnite si to! — Tudi Vas opozorim na grdo vedenje med vožnjo v vlaku. Iz vagona, v katerem sem se vozil jaz, so nekateri novinci metali kamenje in nagajali ubogemu ljudstvu ob progi. In to Slovenci, ki se bhamo s svojo kulturo! Bratje! Jaz sem sicer prepričan, da pri takih nerednostih ne boste poleg. Toda zato imejte nalogo, da od vsega tega odvrnete druge, še vsaj malo trezno misleče novince. Sedaj pa par naukov: Dolgi zimski večeri so Vam na razpologo, da se pridno pripravljate za vojaški stan. Predvsem naj odseki, srenje in okrožja prirejajo tečaje za Orle vojaške novince. Iz lastne izkušnje vem, koliko so vredni taki tečaji. — Kar je drugo, je to, da boste prišli v kraje, kjer se ne glasi več naš mili slovenski jezik. Vzemite danes v roke slovnico; mnogo lažje se Vam bo učiti doma, kakor tam med splošnim hrupom in vikom. Zopet tretje, učite se cirilice! Ako Vam povem, da se tukaj piše splošno vse v cirilici in latinice splošno ne poznajo, lahko sami uvidite, kako koristno je znanje cirilice. — V splošnem bi Vam pa priporočal, da si naročite knjigo: »Što treba kao vojnik da znam«, ki se dobi v knjigarnah ter stane 30 Din. Vsa teorija, ki se je boste učili za časa svoje službe, je notri navedena; knjiga Vam bo zelo dobro služila. Vaši pred-

stojniki bodo že prvi teden napravili sodbo o Vas, jeli ste se kaj učili in jeli kaj znate. Od tega pa je za Vas mnogo odvisno. — Končujem! Bratje, držite se mojih besed, dolge zimske večere pa izrabite, ter se pridno pripravljate za vojaški stan, v vsakem oziru pa glejte, da ne ponižate časti in slave slovenskih fantov! — Iskren vojaški pozdrav pošilja Orel iz Slovenskih gor! — Bog živi!

Berovo v Macedoniji.

(Iz pisma Orla-vojaka prijatelju v Št. R.)

— — Z vsakim dnem bolj nestrpnost pričakujem onega dne, ko bom zopet prosto zapustil Macedonijo in se napotil domov v našo lepo ožjo domovino, ki je najlepša izmed vseh. Res je, da je tu pri vojaki večkrat precej težko za fante poštenega mišljenja med izprijenimi tovariši različnega mišljenja in značaja, ali zopet si ne morem predstavljati, kako se morejo naši fantje v tako kratkem času navzeti tako slabega duha in, ko se vrnejo domov, pozabiti organizacijo, v kateri so živeli in delali pred odhodom k vojakom. Jaz za svojo osebo lahko odkrito zatrdim, da mi voj. služba v tem oziru nikakor ne bo škodila, pač pa v mnogem še koristila, ker tu vidi človek najbolj jasno slabosti duševno izkvarjenih fantov, ker so brez vsakega življenjskega cilja in jim ni prav nič brige za tem, kar je dobro, plemenito in pošteno. Razume se, da bom, ko pridem domov, zopet še z večjim navdušenjem pomagal po svojih močeh za prospeh naše organizacije, ki je res najboljša vzgojna šola za naše fante, da zrastejo v njej v poštene in značajne moše, sebi v korist in slovenskemu narodu v ponos. Še se bomo sestajali pri fantovskih večerih in ugibali te in one, nekaj za pouk, nekaj za zabavo in kratek čas. Gotovo je pa tudi, ako mi popustimo, bi tudi mlajši izgubili koražjo in vsa dobra stvar bi polagoma propadla ter končno popolnoma zaspala v škodo vseh, ki so vneti za napredek našega ljudstva. —

Sv. Jurij ob Ščavnici.

Pet let je preteklo, odkar so naš odsek poklicali v življenje. V tem času je šlo mimo njega mnogo: veselega, pa tudi žalostnega. Boriti se je moral zoper neštete ovire; preživel pa je tudi ono začetno, pompozno navdušenje, ki ne prinaša družtvu nobenega sadu. Nad 40 fantov se je spočetka štelo za njegove člane. Danes je pa včlanjenih le še 23 rednih članov in starešin. — Toda nič zato! Četudi je odsek maloštevilen, je pa vendar dosegel pri letošnjih splošnih tekmah 91% in s tem I. častno diplomu ter 7. mesto v Podzvezi. — Maloštevilnost nam ni dovolila večje prireditve; vendar se pa fantje niso ustrašili nobenega truda, tako da je bilo v času najhujšega dela igranih 5 iger, obiskanih 28 fantovskih sestankov, ustanovljen naraščaj... Tudi poslovitev od glavnega voditelja dela br. podpredsednika g. učitelja Korosaka je šla mimo nas... Hud je bil uda-

>Gotovo imate mehko in udobno gnezdo!< rec, toda — celimo ga! — Misli si bo kdo: — Nič takega! — V majhni koči, tam za cerkvijo smo se ugnedzili. Skoraj bi rekel: >Dobro, da nas je malo! Ko bi bili številni, premajhno bi bilo gnezdo!< — Vendar pa, čeravno je bila nekoč mrtvašnica, se trudimo, da naredimo v njej ognjišče novega, veselega delavnega življenja! — Srečneje orlovske družine z veseljem pričakujejo bližajočo se zimo, da močnejše razvijejo delo v odsekih. — A mi? Bojimo se zime... Njen ledeni dih bo spet oviral naše delo. Telovaditi ne bo mogoče, igrati ne... Imamo pa še pečico tam v naši sobici, prijetno jo bomo zakurili in od sten mrtvašnice bo odmeval vesel razgovor fantovskega sestanka... Z vso vnetostjo se hočemo vreči na to stran dela v naši organizaciji. Borba, drugo leto na tekamah, bo huda! Nočemo pozabiti da: >Zmagati je lahko, zmagovalec ostati — težko!< — Bog živi! — Ljudo.

Št. Vid nad Ljubljano I.

Čitam in prebiram >Mladost<, pa vidim, da se od nas že dalje časa ni nihče oglasil. Zato sem napisal ta dopis, da nekoliko razložim delovanje našega odseka. — Orlovsko življenje še klije v Št. Vidu, kakor smo to videli ob priliki okrožne prireditve dne 5. julija 1925. Celodnevni spored je napravil zares lep vtis. Lepo je bilo urejeno telovadišče, kakor tudi veselilni prostor. Truda in dela je bilo seveda veliko. Zato so člani obeh odsekov delali vsak po svoji moči. Skozi vse leto je naš odsek dobro napredoval, posebno telovadba se je dobro razvijala. Ali začelo se je govoriti, da odbor ne izvršuje svojega dela po Poslovniku. Nato je odbor zahteval podzvezno revizijo, ki se je tudi izvršila meseca avgusta. Pri reviziji se je dognelo, da je vse pravilno, samo trije člani so bili opomnjeni, naj bodo ponižnejši napram višjim inštantam. Enkrat pa so bili nekateri člani malo bolj veseli in so se nekoliko pozno v noč vračali domov. Prišli so pred razsodišče, kjer so bili izključeni. Zato je sedaj telovadba nekoliko zastala, ker so bili dotični vsi dobri telovadci. Pa upajmo, da se bo tudi v tem oziru obrnilo na dobro. — Bog živi!

Predoslje pri Kranju.

O našem odseku bratje širom Slovenije že dolgo niso ničesar slišali. Vendar pa naš odsek ne spi, temveč vztrajno in poštvalno — čeprav tiho — dela za širjenje orlovskih idej med tukajšnjimi fanti. Dasi slab po številu, daje člane tudi za srenjski odbor, na katerih pobudo se je vršila tudi lepo uspeša srenjska prireditve dne 7. junija 1925. — Zlasti moralni uspeh te prireditve je bil zelo velik, ker nam je pripomogel poživiti naraščaj, dekletom pa ustanoviti orliški krožek. — 25. novembra 1925 smo skupno z orliškim krožkom priredili akademijo, posvečeno petletnici orlovskega odseka. Bog živi! — I. B.

Za šalo in zares

Za smeh.

Dober tek! Mož ženi: »Kaj pa je to, cela kita v juhi!« — Žena: »Hvala Bogu, da si jo dobil, sem jo že ves čas v zelju iskala.«

Kadar duhove kličejo. Vdova je poslala po spiritista in je hotela govoriti z duhom svojega rajnega moža. Spiritist se je trudil, pa ga ni mogel priklicati. Zato je dejal: »Ne morem dobiti zveze ž njim.« — »Ni čudno,« je rekla vdova, »sedaj je ura šele devet, pred eno ponoči pa ni nikoli prišel domov.«

Nasprotno se je pa zgodilo nekemu možu. Dal je poklicati duha umrle žene. Dajala je znamenja, a govorila ni. In mož je rekel spiritistu: »To pa že ni moja žena, ker ona bi ne mogla biti tiho.«

Prazne glave. Pri cesarju Francu Jožefu je bil obed. Strežaji so hoteli visokim svetovalcem še epkrat natočiti vina, pa so se le-ti branili. Cesar jih začuden vpraša, zakaj nočejo več piti. Odgovore mu: »Imamo danes še sejo in pri seji ne smemo imeti ničesar v glavi.«

Uganke naših Orlov.

Urednik: Peter Bulkovič-Domen
Zgonik, p. Prosek (Italija)

1. Istospisnica.

(Nace Cuderman, Tupaliče)

Tudi — odraslimi je — priljubljen.

2. Posetnica.

(Boris Rihteršič, Celje.)

Pavel vitez Burja

Linc

(v)

Mož je vodja nekega zavoda.

3. Dopolnilna uganika.

(Boris Rihteršič, Celje.)

— a — — e — e — e — e — e — i — a —

Na mesto črt vstavi črke: č h j k n p p r t,
da dobiš znan slovenski pregovor.

4. Demant.

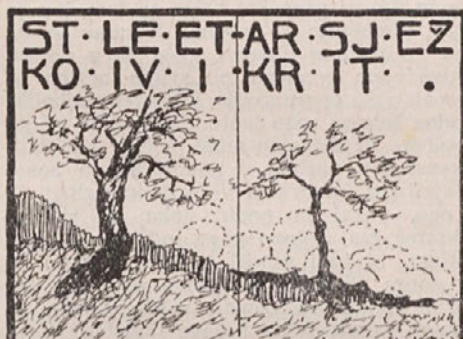
(Mirosljub, Kočevje)

a	1. soglasnik
a a a	2. kanton v Švici
a b b c č	3. kmečko orodje
d e e e g i i	4. del morskega obrežja
i i j k l n n o o	5. ?
o o o p p r r r	6. dramatično delo
r r r s š t	7. vas na Gorenjskem
t u v	8. član družine
z	9. samoglasnik

Po sredi navzdol in počez dva kraja na Štajerskem.

5. Drevesi.

(Št. Jerko, Črnuče.)

Rešitev ugank je poslati v zaprtem pismu do 5. februarja na uredništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. Izžreban rešilec vseh ugank dobi nove telovadne hlače (trikot) kdor se poteguje za nagrado, naj sporoči dolžino istih.

Vsebinska 1. številke: Prosveti in omiki: V Rim — na III. mednarodne tekme katoliških telovadcev! — J. Pogačnik: Mož. — J. Jagodiec: Krvava zarja. — Svečanov L.: Tistim, ki narobe govore. — Zbiralna akcija za Orlovski stadion. — Efektna loterija za Stadion. — P. Krizostom: Ranjeni lev. — A. Kolping in njegovo delo. — Otokar J.: Kako smo potovali v Ameriko? — L. Turšič: Gorenjska. — V. Kocijančič: Le čevlje sodi naj kopitar! — Orlovska pisma. — To in ono: Telovadba in sport. — Raznoterosti. — Nove knjige. — Urednikov radio. — Tolmačev nabiralnik. — Iz kraja v kraj. — Za šalo in zares. — Slike: Sv. Oče Pij XI. — Telovadci orlovskega odseka v Rajhenburgu. — † Janko Čarman.

Lične ilustracije in jasni klišeji

dajo reklamni šele pravo lice!

Jugoslovanska tiskarna
Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6

Klišarna - Litografija - Kameno-
in offset-tisk - Rotacija - Stereo-
tipija - Knjigo- in umetniški tisk

Prodajalna K.T.D.

(prej Ničman)

Ljubljana (poleg Jugoslov. tiskarne)

Vse pisalne potrebščine, po-
dobe, molitveniki, svetinje,
devocionalije itd.

Svoji k svojim!

Salda-konti, štrance,
blagajniške knjige,
= amerik. žurnale =
odjemalne knjižice

*itd. — nudi p. n. trgovinam po iz-
redno ugodnih cenah*

knjigoveznica K.T.D.
v Ljubljani, Kopit. 6/II.

Naša domača
Kolinska cikorija

je izborna in izdatna.

Zelo priporočamo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska c. 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilje, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokli in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah. *

Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš

Ljubljana
Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
**dežnikov in solnč-
nikov in
izprehodnih palic.**

Popravila ločno in solidno.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8

*se priporoča cenjenemu občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih*

**kleparskih in vodovodnih instalacij-
skih del ter za pokrivanje streh.**

*Vsa stavbna in kleparska dela v priznano
solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in
poštne prosto. Popravila točno in po
najnižji ceni.*

Podružnica v TRSTU, Via Miramare 65,
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

Klobuke, srajce,

kravate, dežne plašče, dežnike i. d. modno
blago kupite najceneje pri

'Amerikancu', Ljubljana, Stari trg 10.

Zahlevajte cenik!

Zahlevajte cenik!

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom)

ima v zalogi:

vse potrebščine za kroj, telovadne obleke, telovadne čevlje,
poslovne tiskovine in knjige za odseke.

Tiskovine za Čebelico. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin
za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v Centralno Čebelico.

Kupujte pri lastnem podjetju!

Kupujte pri lastnem podjetju!

„Jugometalija“ r. z. z o. z.

splošna kovinska industrija izdeluje vsakovrsne bakrene
kole kakor tudi vsakovrsne druge pločevinaste predmete.

Telefon 729

Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

Telefon 729

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Jurčič Josip, Spisi. Uredil dr. Ivan Grafenauer. 10 zvezkov po Din 16'—, vezani
po Din 20'—.

Glaser, Zbirka slov. narodnih pesmi. Din 16'—, vezano Din 20'—.

Gregorčič, Poezije. I. zvezek. Din 16'—, vezano Din 20'—.

Miran Boris (Stritar), Strunam slovo. Din 6'—, vezano Din 10'—.

Burnett-Pribil, Mali lord. Roman. Din 20'—, vezano Din 30'—.

Širok, Slepi slavčki. Kratke povesti. Din 18'—.

Bevk, Rablji. Povesti. Din 20'—, vezano Din 30'—.

Bevk, Faraon. Povesti in slike. Din 28'—.

Cankar, Moje življenje. Din 16'—, vezano Din 20'—.

Erjavec Franc, Izbrani spisi. I. Din 16'—.

Kellermann-Velikonja, Tunnel. Socijalni roman. Din 24'—, vezano Din 30'—.

Meško, Dve sliki. Povesti. Din 20'—, vezano Din 36'—.

Pregelj, Joannes Plebanus. Povest. Din 30'—.

Pregelj, Zgodbe zdravnika Muznika. Zgodovinska povest. Din 14'—.

Tagore, Povesti. Din 12'—.

Erjavec, Slovenci. Zemljepisni, zgodovinski, kulturni in gospodarski pregled.
Osnovi za predavanje. Din 40'—.

Dostojev, Pravila za oliko. Din 30'—.

Ceniki so brezplačno na razpolago!

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Mladost glasilo Orlovske Podveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu.
Urejuje Jože Jagodić, Ljubljana, Pred škofijo 4. — List
izdaja konzorcij „Mladosti“ v Ljubljani (Dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska c. 38). —
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč). — Upravišтво je v Ljubljani, Ljudski
dom (pisarna Društvene nabavne zadruge). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom
(Orl. Podveza). — Naroča se: Upravišтво „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. —
Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30'— letno;
posamezna številka Din 2'50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.